

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EKONOMIKY

Diplomová práce

Hodnocení tvorby a čerpání rozpočtu města Neratovice

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Ludmila Bervidová, CSc.

Vypracovala:

Mária Rajková

© 2010

Prohlášení

Tímto prohlašuji, že diplomovou práci na téma „Hodnocení tvorby a čerpání rozpočtu města Neratovice“ jsem vypracovala samostatně s použitím pramenů, které jsou uvedeny v seznamu odborné literatury.

V Neratovicích dne

Mária Rajková

Poděkování

Děkuji vedoucí diplomové práce doc. Ing. Ludmile Bervidové CSc. za rady, připomínky a trpělivost při vypracování mé diplomové práce.

Zároveň velice děkuji Ing. Martině Semelkové, vedoucí finančního odboru v Neratovicích, za poskytnutí potřebných zdrojových dat, informací a doporučení ke zpracování praktické části mé práce.

**Hodnocení tvorby a čerpání rozpočtu
města Neratovice**

**Evaluation of the development and implementation of
the budget the city Neratovice**

Souhrn

Cílem předkládané diplomové práce „Hodnocení tvorby a čerpání rozpočtu města Neratovice“ je provést analýzu hospodaření města za roky 2003 – 2009.

První část diplomové práce je teoretická a zabývá se vysvětlením základních pojmů, které se vážou k samosprávě. Popisuje obec, její působnost, funkce a vedení. Dále vysvětluje postavení územního rozpočtu v soustavě veřejných rozpočtů a jakými rozpočtovými pravidly se obec musí řídit. Zabývá se příjmy a výdaji, jejich dělením a zvláštnostmi. A v neposlední řadě se zabývá zadlužeností územních samospráv.

Druhá část diplomové práce je nejprve věnována základní charakteristice města Neratovice. Historii, současnosti, vývoji počtu obyvatel, orgánům města, ale také chemickému podniku Spolana. V další části jsou postupně zhodnocovány příjmy dle druhu. Tedy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace. Dle druhu jsou zhodnoceny také výdaje, běžné a kapitálové. Poté je zhodnoceno hospodaření města jako celku. K hodnocení byly použity statistické metody, zejména analýza časových řad. Na závěr je pak výpočet ukazatele dluhové služby a vlastní odhad budoucího hospodaření města v roce 2010, který je porovnán s rozpočtovým výhledem města.

Klíčová slova

Obec, územní rozpočet, příjmy, výdaje, saldo hospodaření, dluhová služba, rozpočtový výhled

Summary

The target of submitted graduation thesis „Evaluation of the development and implementation of the budget the city Neratovice“ is to make analysis of city economy in the years 2003 – 2009.

The first part of my graduation thesis is theory and explain the basic conception, which relate to the self-government. Describe the municipal, her scope, function and management. Explain the position of municipal budget in the systém of public budget and the rules rules of budget, which the municipality must observe. It concerned with income and expense, the segmentation and speciality. It also concerned with the indebtedness of territorial authority.

The second part of my thesis is first dedicated to the characteristic of the city Neratovice. To history, present, development of population, city authorities, but also to the chemical company Spolana. In the next part there are gradually evaluation of the sort of income. That mean tax, non-tax, capital and subsidies received. The same by the expense, normal and capital. Than there si the evaluation of the city economy. To development the economy we used statistic method, main the method of times series. In the end there si calculation of debt service and tha own prediction the future economy in the year 2010, which is compare with the budget outlook of the city.

Key words

Municipality, municipal budget, income, expense, balance management, debt service, budget outlook

Obsah

1. Úvod.....	6
2. Cíl práce a metodika.....	8
2.1. Cíl práce.....	8
2.2. Metodika práce.....	8
2.2.1. Analýza časových řad.....	8
2.2.2. Ukazatelé pro hodnocení hospodaření.....	10
3. Literární rešerše.....	11
3.1. Územní samospráva, její význam a funkce.....	11
3.1.1. Působnost obcí.....	11
3.1.2. Orgány obce.....	13
3.2. Postavení rozpočtu územní samosprávy v soustavě veřejných rozpočtů.....	14
3.2.1. Rozpočtová skladba.....	16
3.3. Rozpočtová pravidla územního rozpočtu.....	17
3.4. Příjmy územního rozpočtu.....	17
3.4.1. Daňové příjmy obcí.....	19
3.4.2. Transfery a dotace.....	20
3.4.3. Nedaňové příjmy.....	21
3.4.4. Návratné zdroje.....	21
3.5. Výdaje územního rozpočtu.....	22
3.6. Zadluženost územních samospráv.....	23
4. Charakteristika města Neratovice.....	26
4.1. Historie.....	26
4.2. Současnost.....	27
4.3. Spolana a. s.....	28
4.4. Občanská vybavenost.....	29
4.5. Orgány obce.....	29
4.5.1. Městský úřad.....	30
4.5.2. Starosta.....	30
4.5.3. Rada města.....	30
4.5.4. Zastupitelstvo města.....	31
4.5.5. Další orgány.....	31
4.6. Demografie města.....	32
5. Hodnocení tvorby a čerpání rozpočtu města Neratovice.....	34
5.1. Zhodnocení vývoje celkových příjmů.....	34
5.1.1. Zhodnocení daňových příjmů.....	35
5.1.2. Zhodnocení nedaňových příjmů.....	37
5.1.3. Zhodnocení kapitálových příjmů.....	38
5.1.4. Zhodnocení přijatých dotací.....	39
5.1.5. Míra soběstačnosti obce.....	40
5.2. Zhodnocení vývoje výdajů.....	41
5.2.1. Zhodnocení běžných výdajů.....	42

5.2.2.	Zhodnocení kapitálových výdajů	43
5.2.3.	Výdaje dle jednotlivých odborů	43
5.3.	Výsledek hospodaření města.....	47
5.3.1.	Příjmy a výdaje na jednoho obyvatele.....	49
5.3.2.	Dluhová služba	50
5.3.3.	Odhad celkových příjmů a výdajů pro rok 2010	51
6.	Závěr.....	56
7.	Seznam literatury	59
8.	Přílohy	61

1. Úvod

Dnešní moderní svět je vysoce globalizovaný. Vzdálenosti se zkracují, technologie jdou neustále dopředu a celý svět je propojený. Lidstvo ušlo velký kus cesty ve vývoji a před 100 lety by někoho, kdo by předpověděl létání do vesmíru, považovali za blázna. Člověk je tvor chytrý a učenlivý a právem je na vrcholu pyramidy.

Celý tento vývoj by nebyl nic, bez lidí, bez obyčejných občanů, kteří na tomto světě žijí. Stejně tak, jak je rozmanitý náš svět, jsou rozmanití i lidé. Avšak některé věci jsou pro nás všechny stejné. Neobejdeme se bez základních fyzických potřeb a stále se snažíme uspokojovat potřeby další. I když toto uspokojování bude odlišné u lidí žijících v Africe a v Evropě, jsou to stejné postupy, které se pouze liší statky, které k uspokojování potřeb používáme.

V jednotlivých potřebách, tak jak je definoval Maslow, se dostáváme k potřebě sounáležitosti, lásky. Každý člověk potřebuje mít kolem sebe lidi, kteří ho utvářejí v procesu socializace, a kteří ho ovlivňují. Už od narození je pro nás nejdůležitější rodina. A právě rodina je základem všeho. V historii byly první osady tvořeny právě rodinou, ať už nukleární, či širší. Tyto osady se postupně více rozrůstaly, až zde vznikla obec, jako základní a tradiční jednotka státu.

Už tehdy byla obec vymezena určitým teritoriem, které si chránila, občany, kteří na jejím území žili. Pro zajištění obživy bylo nutné obhospodařovat určité majetky a časem se také vyznačil určitý styl řízení, který měl zaručit správné fungování. Do vedení byli uváděni lidé, kteří byli dobrými bojovníky nebo byli velice nadaní. S lehkou nadsázkou se dá říci, že to byly takové malé volby, které známe z dnešní podoby.

V současnosti jsou obce a jejich samospráva mnohem více propracovány. Jsou upraveny zákony a vyhláškami a jejich práva a povinnosti jsou větší. Na řízení se podílejí lidé, které jsme tam svými hlasy dosadili. V neposlední řadě poskytuje občanům různé statky, aby své potřeby mohli lépe uspokojovat.

V tom tkví velká důležitost obce, protože každý z nás je součástí nějaké obce. Dává své hlasy při volbách, podílí se na příjmech do rozpočtu obce, ať už odváděním

daní či placením poplatků. Zároveň každý občan může do chodu obce zasáhnout a třeba přijít s novými návrhy, které by umožnily lepší hospodaření dané obce. Každý občan má šanci ovlivnit dění v obci, ve které žije, a sám může přispět k jejímu zlepšení.

V dnešní uspěchané době si však tuto možnost příliš neuvědomujeme, příliš si nevážíme naší možnosti jít k volbám a darovat svůj hlas té vizi, která se nám líbí. Prakticky se o chod obce příliš nezajímáme, možná nechceme, možná je to pro nás zbytečné a možná si jen myslíme, že já jsem pouhý občan, který nemůže nic ovlivnit. Ale právě na občanech obec stojí a právě pro ně obec dělá své maximum. Proto nebuďme hlší a slepí, ale prokažme také náš zájem o naše okolí.

2. Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Cílem předkládané diplomové práce je vyhodnotit tvorbu rozpočtu a posoudit čerpání veřejných financí města Neratovice za období 2003 – 2009. V jednotlivých letech budou zkoumány příjmy a výdaje, které formují rozpočet města. Zejména změny v průběhu sledovaného období a také důvody těchto změn. Zhodnoceno bude také celkové hospodaření města.

Dílním cílem bude vytvořit predikci rozpočtu na rok 2010 a porovnat s rozpočtovým výhledem města Neratovice.

2.2. Metodika práce

Diplomová práce byla zpracována dle prostudování odborné literatury, která se váže k tématu. K základní charakteristice města Neratovice byly využity také internetové zdroje.

K vypracování praktické části byla využita data z městského úřadu Neratovice, jako jsou závěrečné zprávy města a také rozpočtový výhled. Získaná data byla zpracována pomocí matematicko-statistických metod, zvláště metodou časových řad a indexů. Ke zpracování dat byl využit program Microsoft Excel.

2.2.1. Analýza časových řad

Časová řada je charakteristická souborem údajů, které jsou seřazeny v čase, nejčastěji v pořadí minulost-současnost. Přičemž každý údaj se vztahuje k určitému časovému období. Úkolem této analýzy je popsat vývoj těchto údajů a na základě zjištěných dat předpovídat jejich budoucí vývoj. Při této analýze jsou nejčastěji používány následující ukazatele. [4]

Průměr: $\sum y_i / n$

Při průměru n udává počet proměnných a y_i sledovaný ukazatel. Získáváme hodnotu, která připadá na jeden ukazatel.

První absolutní diference: $d_{1i} = y_i - y_{i-1}$

První absolutní diference nám udává, o kolik se změnil sledovaný ukazatel oproti předcházejícímu období.

Koeficient růstu: $ki' = y_i / y_{i-1} * 100$

Koeficient růstu nám udává % změnu hodnoty, o kolik % se změnil sledovaný ukazatel oproti předcházejícímu období.

Lineární trendová funkce: $u_i = a + b_{ti}$

Pro budoucí odhad hospodaření bylo využito lineární trendové funkce. Kde ti je nezávisle proměnná představující časovou posloupnost.

$$a = \frac{\sum y_i}{n}$$

$$b = \frac{\sum t_i y_i}{\sum t_i^2}$$

Pro intervalový odhad platí $P(u_i' - \Delta < u_{i+1}' < u_i' + \Delta) = 1 - \alpha$

$$\Delta = t_{\alpha(n-2)} * s_{y_{t+i}}$$

$$s_{y_{t+i}} = s_y \sqrt{(1 - I^2) * \frac{n(n^2 - 1) + 12i^2}{(n^2 - 1)(n - 2)}}$$

Index korelace I

$$I = \sqrt{1 - \frac{s_{\varepsilon}^2}{s_y^2}}$$

rozptyl reziduální
$$s_e^2 = \frac{\sum (y_i - u_i)^2}{n}$$

rozptyl skutečných hodnot
$$s_y^2 = \frac{\sum y_i^2}{n} - (\bar{y})^2$$

2.2.2. Ukazatelé pro hodnocení hospodaření

Míra soběstačnosti: (vlastní příjmy/celkové příjmy)*100

Míra soběstačnosti udává, kolika % se obec podílí na celkových příjmech. Tedy jakou částku by měla k hospodaření.

Přepočty na 1 obyvatele: (výdaje celkem/počet obyvatel)

(příjmy celkem/počet obyvatel)

Přepočty na 1 obyvatele udávají, jaké příjmy či výdaje připadají na jednoho občana.

Ukazatel zadluženosti: (dluhová služba/dluhová základna)*100

Tento ukazatel nám udává, na kolik % je obec zadlužena. Tento ukazatel je kontrolován ministerstvem financí a obce by neměly překročit hranici 30 %. Pokud překročí, musí předložit opatření ministerstvu financí na snížení zadluženosti obce.

Tab. č. 1: Schéma výpočtu ukazatele dluhové služby

Číslo řádku	Položka	Stav k 31.12.
1	Daňové příjmy	
2	Nedaňové příjmy	
3	Přijaté dotace - finanční vztah	
4	Dluhová základna	
5	Úroky	
6	Splátky jistin a dluhopisů	
7	Splátky leasingu	
8	Dluhová služba	
9	Ukazatel dluhové služby	

Zdroj: HAMERNÍKOVÁ B., Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru

3. Literární rešerše

3.1. Územní samospráva, její význam a funkce

Ze samosprávného hlediska lze stát rozdělit na obce a vyšší územně samosprávné celky. Obcí je v ČR přibližně 6 250. Mezi vyšší územně samosprávné celky patří Praha a 13 samosprávných krajů.

Základním stavebním kamenem územní samosprávy je již zmiňovaná obec, která je vymezena charakteristickými znaky:

- vlastní území
- obyvatelstvo
- právní subjektivita
- vlastní majetek a hospodaření

V historii se více používalo názvosloví vesnice, městečka (městyse) a města. V současnosti se používá označení obec a město. Vznik nových měst z obcí je již nyní určen pravidly, kdy je požadavek minimálně 3000 obyvatel.

Mimo jiné se lze dále setkat se statutárními městy, což jsou velice významná města, která mají odlišný způsob správy. Další označení měst jsou města okresní, krajská a sídelní. Zvláštní postavení má pak město Praha, které je hlavním městem státu.

Každá obec má své symboly, znaky, prapory či razítka. Může také udělovat ceny obce či různá vyznamenání. [2]

3.1.1. Působnost obcí

Působnost obcí rozlišujeme věcnou, územní a osobní. Věcná je uskutečňována prostřednictvím samosprávy a přenesené působnosti. Tradičně se také působností dělí na vrchnostenskou a nevrchnostenskou. Vrchnostenská znamená, že obec vystupuje jako nadřazený subjekt a vynucuje si svá práva a povinnosti pomocí legálního donucení.

Toto ukládání povinností je však na základě zákona. Naopak nevrchnostenská je charakteristická rovným postavením obce a dalších subjektů. Tento vztah je řízen zákony.

Samostatná působnost obce je zakotvena v zákoně a patří sem záležitosti, které se týkají obce a obyvatel. Ze zákona sem především patří hospodaření obce, program rozvoje územního obvodu obce, územní plán obce a regulační plán, rozpočet obce, závěrečný účet, trvalé a dočasné peněžní fondy obce, místní referenda a další.

Obec hospodaří s majetkem, který chrání a účelně vynakládá. Vede také evidenci tohoto majetku. Pokud majetek využívá pouze jednotlivec, je označován jako obecní statek, pokud však je využíván také veřejností, jedná se o obecní statek veřejný (parky, parkoviště). Jakýkoliv záměr s nemovitým majetkem obce musí být vyvěšen na úřední desce, jinak lze tento záměr právně napadnout. Obec také nesmí zneužívat svého postavení. Obec také nemůže být ručitelem za závazky osob, mimo finanční podpory do veřejného rozpočtu.

Hospodaření obce je souhrnně uvedeno v závěrečném účtu. Tento účet musí být zkontrolován auditorem, a to na své náklady. Pokud má obec méně než 5 000 obyvatel, lze tyto náklady nárokovat u kraje. Nutné je však včasné podání tohoto návrhu a dodání všech potřebných materiálů.

Stát může na obce přenášet část svých pravomocí, to lze díky přenesené působnosti. Tato působnost je upravena zákony a je zde různá míra přenesení.

Dle míry přenesení lze rozlišit: všechny obce, obce s matričním úřadem, obce se stavebním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem, obec s rozšířenou působností, Brno se zvláštní přenesenou působností a Praha s působností kraje.

Obec s pověřeným obecním úřadem vykonává působnosti dle zákona pro více obcí. Na takovou obec může krajský úřad přenést určitá pověření. Ze zákona se tato působnost týká statutárních měst. Přenesenou působnost může vykonávat nejen obecní úřad, ale i další orgány obce či komise.

Obec s rozšířenou působností také vykonává povinnosti pro více obcí dle zákona a vyhlášek Ministerstva vnitra. Tato působnost se na obec přenáší, pokud jiná obec není

schopna sama zajistit správný chod svého obecního úřadu. Krajský úřad může také delegovat určité výkony státní správy na tyto obce.

Územní působností se rozumí území, na kterém obec vykonává svou veřejnou správu. Vztahuje se na administrativní teritorium obce a vyplývá přímo ze zákona. Chybné je definování území dle katastru, u větších obcí se tyto údaje mohou rozcházet.

Osobní působnost je dána působením na subjekty v daném území, ať už fyzické či právnické.

3.1.2. Orgány obce

Pro správné fungování obce je důležité vhodně delegovat a rozložit jednotlivé činnosti, které má na starosti. Proto má obec jednotlivé orgány, které dohlíží na určité oblasti správy.

Prvním orgánem je zastupitelstvo, které je jako jediné ústavně zakotveno. Jednotliví členové jsou voleni občany, je tedy zajištěna demokratická legitimita. Tito členové jsou voleni na čtyři roky. Počet členů je odvozen od počtu obyvatel, přičemž nejmenší počet je 5 a nejvíce 55 členů.

Vznik této pozice je spjat s ukončením hlasování. Poté je nutné složit slib, což se uskuteční na prvním zasedání zastupitelstva. Členu náleží úplata za jeho činnost, a to formou odměn z rozpočtu obce. Z výkonu této pozice plynou další práva a povinnosti. Člen zastupitelstva má právo iniciativy, interpelace a informace. Zároveň má také povinnost aktivní účasti na zasedáních zastupitelstva a vyvarovat se střetu zájmu.

Působnost zastupitelstva obce se dělí na vyhrazenou a na další, které si může vyhradit. Do vyhrazené patří schvalovat program rozvoje obce, schvalovat rozpočet a závěrečný účet obce, zřizovat peněžní fondy obce, vydávat obecně závazné vyhlášky obce, rozhodovat o spolupráci s jinými obcemi a o formě této spolupráce, a další.

Zastupitelstvo se schází dle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce, pokud se v obci volí rada města, nebo jednou za 2 měsíce, kde v obci rada města není. Zasedání je svoláváno starostou, který toto zasedání také řídí. Zasedání je veřejné a občané mají

možnost se tohoto zasedání zúčastnit a také si mohou dělat poznámky z jednání. Je pořizován také zápis z jednání.

Dalším orgánem je rada obce, která je výkonným orgánem obce a je odpovědná zastupitelstvu. Členy rady jsou starosta, místostarosta a radní, kteří jsou voleni ze zastupitelstva. Minimální počet členů je 5, maximálně 11, počet musí být vždy lichý a nesmí být vyšší než 1/3 členů zastupitelstva. Rozhodování je pomocí nadpoloviční většiny.

Rada připravuje návrhy na projednání zastupitelstvu, zabezpečuje hospodaření obce dle rozpočtu, vydává nařízení obce, kontroluje plnění úkolů v působnosti obecního úřadu a komise, rozhoduje o uzavírání smluv o nájmech a půjčkách a další.

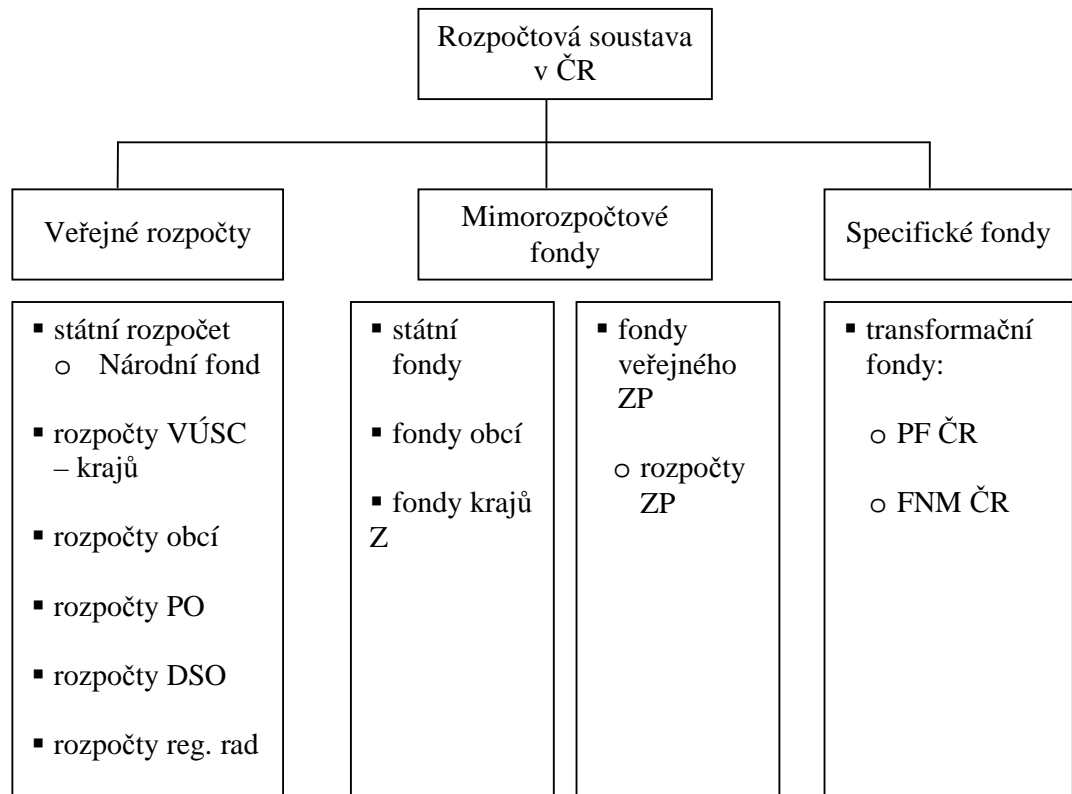
Starosta je orgán, který zastupuje obec navenek. Je volen zastupitelstvem a jemu je také odpovědný. V případě nepřítomnosti starosty jeho funkci zastává místostarosta. Starosta jmenuje tajemníka obecního úřadu s pomocí krajského úřadu. Starosta dále informuje veřejnost o činnostech obce, plní úkoly zaměstnavatele pro zaměstnance obce, objednává přezkoumání hospodaření obce za uplynulé období, atd.

K výkonu samosprávy je dále určen obecní úřad, výbory zastupitelstva, jako například finanční a kontrolní výbor, a také komise. Obec může také zřizovat zvláštní orgány obce, a to v případech stanovených zákonem.

3.2. Postavení rozpočtu územní samosprávy v soustavě veřejných rozpočtů

Rozpočet územní samosprávy patří do soustavy veřejných rozpočtů. Rozpočty územních samospráv bývají označovány jako decentralizované peněžní fondy. Skládá se nejen z příjmů z vlastní činnosti, ale obsahuje také příjmy přerozdělené ze státního rozpočtu. Je to důležitý prvek, bez kterého by obec nemohla existovat a plnit své základní funkce.

Obr. č. 1: Rozpočtová soustava v ČR

Zdroj: PEKOVÁ J., *Veřejné finance – úvod do problematiky*

Rozpočet je také vnímán jako peněžní fond, kdy nás zajímá objem peněz. Rozpočet jako bilance vychází z účetního hlediska, kdy jsou proti sobě příjmy a výdaje. Dále ho můžeme vnímat jako finanční plán či nástroj řízení a politiky.

Rozpočet jako bilance je dán vztahem:

$$F_1 + P - V = F_2$$

Kde F_1 je počáteční stav peněžních prostředků, P jsou příjmy a V jsou výdaje. F_2 je pak konečný stav peněžních prostředků. Jde tedy o bilancování příjmů a výdajů za dané rozpočtové období. Je-li konečná zásoba větší než počáteční, vzniká finanční rezerva. Je-li naopak menší než počáteční stav je nutné využít rezerv k vyrovnání rozpočtové bilance.

Rozpočet jako finanční plán se zaměřuje pouze na ty výdaje, které jsou kryty příjmy, a které lze skutečně očekávat. Při plánování se setkáváme s pojmem rozpočtové omezení. Právě při plánování budoucího hospodaření je nutné brát reálné příjmy jako rozpočtové omezení. Tím obec minimalizuje možnost vytvořit svým hospodařením ztrátu.

Rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky je dalším pohledem, jak lze na rozpočet pohlížet. Jde o určení sociálních a ekonomických koncepcí rozvoje, které jsou lokálního charakteru.

Ze všech podob rozpočtu vyplývají funkce, které rozpočet plní. Funkce rozhodovací, čeho chce samospráva dosáhnout, tedy rozmístování různých výdajů na jednotlivé oblasti. Funkce řídicí je charakteristická rozdělením finančních prostředků mezi jednotlivé orgány obce, aby měly dostatek prostředků pro své správné fungování. Kontrolní funkce je pak konečným zhodnocením, kolik obec získala a kolik vydala. Zpětně také kontroluje činnost orgánů, které peníze vydávají. [9]

3.2.1. Rozpočtová skladba

Zabývá se tříděním příjmů a výdajů veřejných rozpočtů. Je upravena vyhláškou ministerstva financí č.440/2006. Sb. o rozpočtové skladbě. Tato nová vyhláška obsahuje řadu zákonů a dalších právních předpisů, které mají vliv na rozpočtovou skladbu.

Rozpočtová skladba umožňuje třídění: kapitolní, druhové, odvětvové a konsolidační. Přičemž druhové třídění je tříděním základním, příjmy a výdaje člení do následujících tříd.

Tab. č. 2: Druhové členění příjmů a výdajů

Příjmové operace	Třída 1	Daňové příjmy
	Třída 2	Nedaňové příjmy
	Třída 3	Kapitálové příjmy
	Třída 4	Přijaté dotace
Výdajové operace	Třída 5	Běžné výdaje
	Třída 6	Kapitálové výdaje

Zdroj: HAMERNÍKOVÁ B., Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru

3.3. Rozpočtová pravidla územního rozpočtu

Hospodaření obce je upraveno rozpočtovými pravidly dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tento zákon přijal většinu ustanovení z předchozího federálního zákona o rozpočtových pravidlech. Nutnost existence samostatného zákona byla důležitá z důvodu dobré srozumitelnosti pro všechny obce, kraje a další zřizované organizační jednotky. [3]

Při sestavování rozpočtu je třeba řídit se určitými zásadami:

Zásada každoročního sestavování a schvalování - rozpočet je pro obec finančním plánem, který je povinna dodržovat.

Zásada reálnosti a pravdivosti – správně navrhnutý rozpočet, který není zkreslený a který nejvíce odpovídá skutečnosti, je důležitý pro další plánování a odhad příjmů a výdajů na další období.

Zásada úplnosti, jednotnosti a průhlednosti – pouze úplný rozpočet umožňuje správné naplánování, ve kterém lze minimalizovat odchylky od plánu. Jednotnost je důležitá pro srovnání. Průhlednost pak pro další kontrolu a analýzu.

Zásada dlouhodobé vyrovnanosti – obec s vyrovnaným rozpočtem je zdravým článkem v systému hospodaření celého státu.

Zásada efektivnosti, hospodárnosti a účinnosti – finanční prostředky, které má obec k dispozici by měly být využívány co nejefektivněji a nejhospodárněji. Je nutné tyto prostředky správně roztrždit a v daném oboru správně vynakládat.

Zásada publicity – hospodaření obce je věcí veřejnou. Občané volí do daných orgánů své zástupce a každý občan potřebuje zpětnou kontrolu, jak daní zástupci hospodaří s financemi jim svěřenými. Tato zásada je pilířem demokratického fungování státu. [7]

3.4. Příjmy územního rozpočtu

Jak již bylo řečeno výše, každý rozpočet se skládá ze dvou stran, a to z příjmů a výdajů. Příjmy tvoří kladné finanční prostředky, které jsou určeny ke krytí výdajů dané

obce. Pro lepší srovnatelnost a jednotnost se příjmy dále člení dle několika hledisek. Příjmy jsou závazně tříděny dle rozpočtové skladby. [7]

Z hlediska návratnosti se příjmy člení na příjmy návratné a nenávratné. Nenávratné příjmy tvoří většinu příjmů rozpočtové soustavy, jsou to příjmy od různých subjektů. Patří sem zejména daně, dávky, poplatky, příjmy z pronájmu atd. Naproti tomu návratné příjmy slouží zvláště k vyrovnávání rozpočtu jako bilance, kdy je tedy nedostatek příjmů nenávratných. Jde např. o krátkodobý bankovní úvěr, který dočasně kryje nedostatek příjmů, a který musí být také vrácen určitému subjektu. Z toho také plyne větší zátěž, kdy musí být splacena nejen jistina, ale také úroky.

Další členění je na příjmy běžné a kapitálové. Běžné příjmy se vyznačují každoroční opakovatelností a jsou tedy určeny ke krytí každoročních výdajů. Běžné příjmy se dále člení na daňové a nedaňové. Daňové jsou pouze nenávratné a nedaňové jsou návratné a nenávratné. Nenávratné jako dary, příjmy z pronájmu a další, návratné, jak již bylo řečeno výše, jsou krátkodobé úvěry či půjčky. Naproti tomu kapitálové příjmy jsou jednorázové a neopakují se. Bývají také nedaňového charakteru. Také se člení na návratné a nenávratné. Návratné z čerpání střednědobých a dlouhodobých úvěrů, nenávratné např. účelově vynaložené dary na investice, dotace ze státního rozpočtu, přebytek běžného rozpočtu.

Dle míry závaznosti dochází také k členění příjmů na obligatorní a fakultativní. Obligatorní, tzv. mandatorní neboli povinné ze zákona. Fakultativní, které si určí příslušný orgán samostatně, ale musí odpovídat zákonné úpravě.

Plánovatelné a neplánovatelné příjmy jsou jednou z dalších variant rozdělení. Plánovatelné jsou založeny na prognóze dle rozpočtového výhledu. Neplánovatelné jsou naopak takové, které nelze dopředu zohlednit v bilanci.

Vůbec nejdůležitější rozdělení příjmů je na příjmy vlastní a cizí. Mezi vlastní řadíme příjmy daňové, které zaujímají největší skupinu příjmů, nedaňové a kapitálové. Cizí příjmy tvoří přijaté dotace, úvěry či půjčky.

3.4.1. Daňové příjmy obcí

Předmět daňového určení jsou výnosy daní důchodových a nepřímých spotřebních daní, zde mají obce pouze minimální daňovou pravomoc. Větší pravomoc je u daní majetkových, které mají charakter daní svěřených.

Daně tedy mohou být lokální, sdílené, svěřené či vybírané vedle ústředních daní. Obec má největší pravomoc u daní lokálních – obecných. Zde si sama určuje daňovou základnu, sazbu a osvobození od daně. Přičemž tato kritéria se musí vztahovat na všechny daně v celém lokálním systému.

Svěřené daně patří do menší skupiny lokálních daní. Jedná se o daně, které jsou vybírány celorepublikově a ze státního rozpočtu jsou přerozdělovány do rozpočtů obcí či krajů. Zde je o daních rozhodováno centrálně a obce je ovlivňují velice málo. Jako příklad lze uvést daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, u této daně se část výnosu daně vrací do rozpočtu obce, kde má podnikatel trvalé bydliště.

Sdílené daně jsou charakteristické shodnou základnou daně, také konstrukce je určena celostátně a obec nemá možnost ji ovlivnit. U přidělování sdílených daní se lze setkat s dvěma typy přidělování. Derivační typ je formou procenta, které se rozdělí na nižší stupně dle výnosu v daném území. Nederivační typ je naopak formou procenta, které se dělí dle počtu obyvatel. Tento typ daně vyrovnává nerovnosti mezi jednotlivými samosprávami, avšak nerespektuje původ daně, což mnohdy může působit negativně. Na rozdíl od dotací přímo souvisí se státním rozpočtem, zatímco dotace jsou předem určeny.

V některých oblastech se lze setkat s daněmi vybíranými vedle ústředních daní. Je zde společná základna pro daň, ale obce si zde mohou určit své vlastní slevy, vlastní sazby či vlastní % přírážku k ústředním daním.

Důchodové daně jsou nejčastějším druhem příjmů. Patří sem zejména zdanění jednotlivců, podnikatelských aktivit. Z majetkových daní je nejrozšířenější daň z nemovitosti. Z nepřímých daní může jít o spotřební daň, ale ta je využívána minimálně.

3.4.2. Transfery a dotace

Transfery a dotace patří mezi cizí příjmy, ale jsou neméně důležité než příjmy vlastní. Zastávají hned několik důležitých funkcí, které z nich vytváří důležitou část rozpočtu územní samosprávy. Argumenty jsou následující.

Zmírnění nerovnováhy územního rozpočtu je v současné ekonomické situaci velice důležité. Obce se potýkají s problémem zvyšování výdajů, které je nutné dostatečně krýt příjmy, které jsou nedostatečné. Proto jsou tyto cizí příjmy důležité pro samotné fungování obce.

Rozdílné nároky na cizí příjmy do rozpočtů jsou mimo jiné dány také geografickými a přírodními podmínkami. Každá obec se snaží poskytnout svým občanům takové statky, které co nejlépe uspokojí jejich potřeby a udrží jejich standard. Právě udržení standardu pro různé obce je další příčinou těchto příjmů.

Dalším důvodem může být také kompenzace speciálního břemene, se kterým se setkáváme u obcí, které čelí určitému zatížení, např. ekologickému. Dále pak v makroekonomické oblasti, kdy dochází k prohlubování rozdílů mezi regiony a je tedy narušen stabilní rozvoj.

V neposlední řadě je zde také argument jisté kontroly a vlivu na hospodaření ze strany vlády. Čím vyšší dotace, tím vyšší kontrola.

Dotace se řídí kritérii pro rozdělování, která nejsou příliš jednotná. Většinou jde o kombinaci několika kritérií. Důležité je tato kritéria vhodně zvolit, přiměřeně k účelu dotace. Tato kritéria by měla být jednoduše zjiřitelná, objektivně vyjádřitelná, nezávislá na municipální či regionální politice, ne příliš detailní, za využití nejnižších administrativních nákladů, objektivní ke změnám v čase a zároveň v určitém období neměnná. Dotace jsou poskytovány z rozpočtu vyšší úrovně.

Rozlišujeme dva základní druhy dotací, specifické účelové, které jsou určeny na předem stanovenou věc, a všeobecné neúčelové dotace, které obec získá dle kritérií, ale je v její kompetenci jejich využití. Dotace mohou být využívány jak na běžné, tak i kapitálové výdaje.

Transfery jsou charakteristické přerozdělením od státu a musí splňovat určitá kritéria. Jde především o adekvátnost příjmů, tedy dostatek příjmů na vykonávání samosprávy. Další kritéria jsou dle regulace zdanění a výdajů, spravedlnost, transparentnost a stabilita.

3.4.3. Nedaňové příjmy

Tato skupina příjmů se od ostatních liší mírou ovlivnění samotné samosprávy, v této kategorii má obec mnohem větší možnost tyto příjmy ovlivňovat. Patří sem zvláště příjmy z vlastního podnikání, užitelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti a ostatní příjmy.

Příjmy z vlastního podnikání představují významný zdroj finančních prostředků. Patří sem příjmy z obchodování s cennými papíry, příjmy z prodeje nebo pronájmu majetku, zisky z municipálních a regionálních podniků.

Užitelské poplatky jsou poplatky za poskytnutí veřejného statku. Při této kategorii je důležité správně určit podíl jednotlivce na spotřebě. Cílem zavedení těchto poplatků může být také za následek snížení poptávky po těchto statcích, po službách, které občan získává. Do této kategorie lze zahrnout čištění odpadních vod, svoz a likvidace komunálního odpadu, kulturní, sportovní či rekreační služby. Podíly poplatků na celkových příjmech se v různých státech mohou lišit.

Příjmy z vlastní správní činnosti jsou charakterizovány poplatky za správní úkony. Jde o činnosti, které obec vykonává v rámci své přenesené působnosti. Záleží tedy, do jaké míry obec zastává roli státu. Do této kategorie patří např. povolení stavby, ověřování pravosti dokladů, vystavování dokladů a jiné.

Do ostatních příjmů mohou patřit dary, výnosy ze sbírek a další.

3.4.4. Návrtné zdroje

Do této skupiny patří úvěry a půjčky a jsou nazývány návratné, protože obec je povinna tyto prostředky vrátit a ještě zaplatit úrok. Jde o zdroje, které opět patří mezi cizí příjmy. Nevýhodou těchto zdrojů je jejich finanční náročnost, půjčená částka se

nám navyšuje o úroky. Návrtné příjmy se dělí do 3 základních skupin: úvěry, emise komunálních obligací nebo akcií a návratné půjčky a finanční výpomoci.

3.5. Výdaje územního rozpočtu

Hospodaření je charakteristické pohybem finančních prostředků. Každá obec získává příjmy, které na druhé straně využívá ve formě výdajů. Výdaje představují nenávratné platby a poskytnuté návratné půjčky, které jsou realizovány rozpočtovou politikou dané obce. Přičemž lze také říci, že tok výdajů rozpočtů je plynulejší než tok příjmů.

Jednotlivé země se od sebe liší podílem výdajů územních rozpočtů na celkových výdajích rozpočtové soustavy. V rámci decentralizace veřejného sektoru zabezpečují obce či regiony veřejné statky a služby nejen pro své potřeby, ale také statky dané delegovanou pravomocí.

Vlivem zvyšování soběstačnosti a odpovědnosti územní samosprávy dochází ke zvyšování výdajů územních rozpočtů, což vede také ke zvyšování a růstu veřejného sektoru jako celku.

Odpovědnost územní samosprávy v ČR a v ostatních evropských státech se liší a dá se říci, že ČR je někde uprostřed. Ve všech státech jsou společné následující odpovědnosti: fyzické územní plánování, péče o veřejné zdraví, parky a volná prostranství, rekreační vybavení (sportovní a kulturní), veřejná doprava a sociální služby.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že velikost výdajů je ovlivněna velikostí rozpočtového omezení na straně příjmů a rozsahem odpovědnosti a pravomocí. [9]

Výdaje se také dají členit dle různých hledisek. Z hlediska druhu rozlišujeme výdaje běžné a kapitálové. Běžné výdaje, jak již název naznačuje, slouží k financování běžných potřeb, které se každoročně opakují. Jsou zařazeny v 5. třídě.

Významnou část běžných výdajů tvoří výdaje mandatorní, obligatorní, které musí být zabezpečeny, protože jsou dány zákonnými úpravami. Jako příklad lze uvést školy a zákon o povinné školní docházce.

Naproti běžným výdajům stojí výdaje kapitálové, které určeny na dlouhodobé investiční potřeby. Jsou tedy charakteristické tím, že zasahují do různých rozpočtových období. Obec je může vynaložit na financování konkrétní investice nebo na splacení investičního úvěru, splacení půjček z emise střednědobých a dlouhodobých cenných papírů. Tyto výdaje jsou zahrnuty v 6. třídě.

Dle rozpočtové skladby se výdaje člení také na výdaje nenávratné či návratné. Nenávratné tvoří větší část a jsou dány podstatou veřejného rozpočtu. Mohou se však objevit také návratné příjmy, které lze rozdělit na návratné půjčky a výdaje, které souvisí s investováním.

Další hlediska mohou být dle účelu, odvětví nebo fondu, ze kterého jsou prostředky vynaloženy. Tyto prostředky plynou z veřejných rozpočtů či z mimorozpočtových fondů (pokud se však využívají).

Hlavní oblasti, do kterých plynou výdaje, jsou následující: zemědělství a lesní hospodářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, služby pro obyvatelstvo, sociální věci a politika zaměstnanosti, bezpečnost státu a právní ochrana a všeobecná veřejná správa a služby.

Výdaje můžeme rozlišit také z pohledu bilance, a to na výdaje plánovatelné a neplánovatelné. U tohoto třídění jsou nejdůležitější plánovatelné výdaje, které lze téměř dokonale naplánovat a využít také v rozpočtovém výhledu. Mezi neplánované patří výdaje nahodilé a sankční. Nahodilé se povětšinou neopakují a mohou mít charakter nákladů na odstranění živelné pohromy. Sankční jsou pak pokuty obce za porušení rozpočtové kázně, tyto výdaje by se neměly vyskytovat. [7]

3.6. Zadluženost územních samospráv

Samostatnost a suverenita obcí, která umožňuje nakládat s majetkem, vedla k rozšíření podnikavosti. Obce se začaly snažit o opravu infrastruktury a dalších, na

kteří však dosavadní příjmy nestačily, proto od roku 1993 docházelo k jejich postupnému zadlužování.

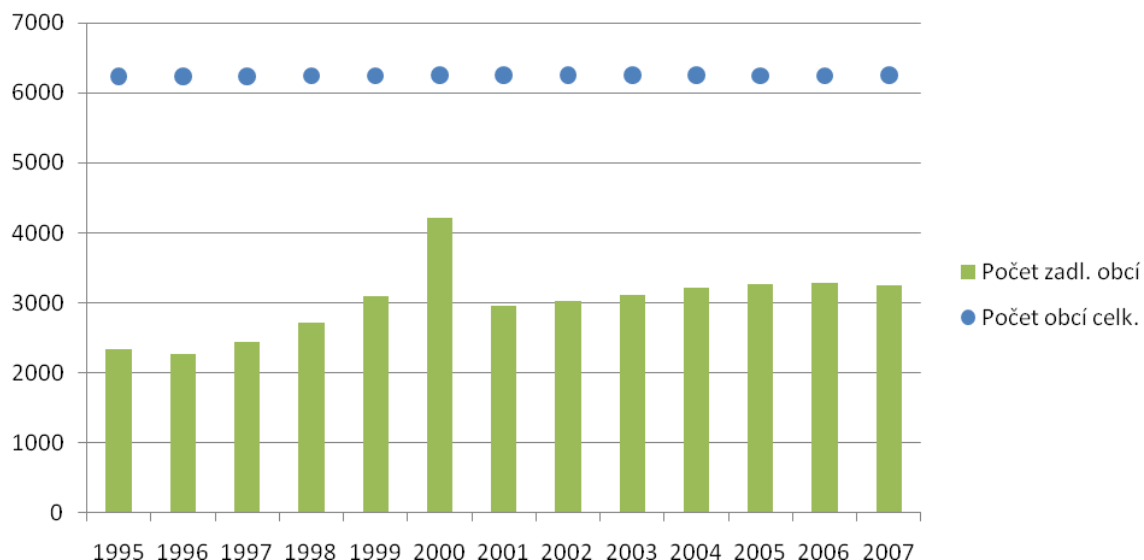
Tab. č. 3: Vývoj celkové zadluženosti obcí (mld. Kč) a jejich počtu

Ukazatel	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Celk. zadluženost	28,3	34,4	39,0	40,0	41,0	48,3	55,8	70,4	74,8	79,0	80,9	79,2
Počet zadl. obcí	2270	2447	2721	3090	4210	2958	3027	3108	3217	3270	3283	3242
Počet obcí celk.	6233	6234	6242	6244	6251	6258	6254	6249	6249	6248	6248	6249

Zdroj: HAMERNÍKOVÁ B., Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru

Zadluženost obcí v ČR není nadměrná. Od roku 1993 se počet zadlužených obcí zvyšoval, ale v roce 1999 došlo ke stabilizaci. V roce 2007 bylo zadluženo 3242 obcí z celkového počtu 6221, tedy více než polovina.[9]

Graf. č. 1: Vývoj počtu zadlužených obcí v letech 1996 - 2007

Zdroj: HAMERNÍKOVÁ B., Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru

Tyto finanční prostředky nejvíce využívaly na projekty, které souvisí s ochranou životního prostředí, zejména na výstavbu kanalizací, čističek odpadních vod, vodovodů a skládek. Další prostředky plynuly do opravy základních škol, kulturních a sportovních

budov, výstavby pečovatelských domů a dalších. Některé obce využily tyto prostředky také k předfinancování projektů z Evropské unie.

Jako zdroje finančních prostředků obce nejvíce využívají bankovní úvěry, výnosy emitovaných komunálních dluhopisů a návratné finanční výpomoci a půjčky ze státního rozpočtu a ze státních fondů.

Většina obcí investovala peníze do projektů, které žádné peníze nenavrátily, a to vedlo ke zvyšování zadluženosti obcí. V roce 2007 byla zadluženost obcí ve výši 79,2 mld. Kč. Na jednoho obyvatele tedy připadá dluh ve výši 8 860 tis. Kč.

Přímá regulace zadluženosti územních samospráv zatím v ČR není, probíhá pouze nepřímo pomocí zákona o obcích, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a dalších. Zadluženost je rovněž posuzována při přidělování dotací, a to dle dluhové služby, která nesmí přesáhnout 30 % celkových příjmů.

V ČR zatím chybí preventivní či sankční mechanismy, které zamezují zadluženosti územních samospráv. Tyto mechanismy jsou již standardní v jiných zemích. Zejména se jedná o monitorovací instituce, zákon o bankrotech územních samospráv a dalších.

4. Charakteristika města Neratovice

Neratovice leží přibližně 20 km severně od hlavního města Prahy v povodí řeky Labe. Patří do Středočeského kraje a nachází se v okrese Mělník. Město Neratovice je velice úzce spjato s chemickým podnikem Spolana, který byl hlavním zaměstnavatelem lidí v této lokalitě. V současnosti se dá říci, že lidé využívají pracovní příležitosti, které nabízí Praha.

4.1. Historie

V roce 1883 došlo ke vzniku samostatné obce Neratovice, které původně byly součástí Lobkovic. První zmínky o této obci se objevují již ve 12. stol., kdy zde ležela původní rybářská osada Neradice a z roku 1227 pochází první písemná zmínka.

Strategická poloha na řece Labi a také rozmach železniční dopravy přispěl k rozvoji města, zvláště pak průmyslu. Vyrostl zde také velký chemický podnik Spolana, který je s tímto městem spojen (viz níže). Pracovní příležitosti v chemickém podniku přispěly k vyšší imigraci obyvatel, proběhla výstavba velkých sídlišť a rovněž došlo k připojení některých okolních obcí a tak byly Neratovice v roce 1957 povýšeny na město.

V roce 1977 město získalo také svůj znak města. V roce 1990 se osamostatnila vedlejší obec Libiš, tím tedy došlo ke snížení počtu obyvatel přibližně o 1700 obyvatel. V témže roce bylo rovněž otevřeno Gymnázium Františka Palackého.

Za zmínku ještě stojí rok 2002, který se do historie města zapsal jako katastrofický rok. Velká tisíciletá povodeň zaplavila některé části města. Nejvíce postiženými byly Mlékojedy, stará část města a také Spolana. Zaplavení chemického podniku s sebou přineslo nebezpečí úniku škodlivin do okolí.

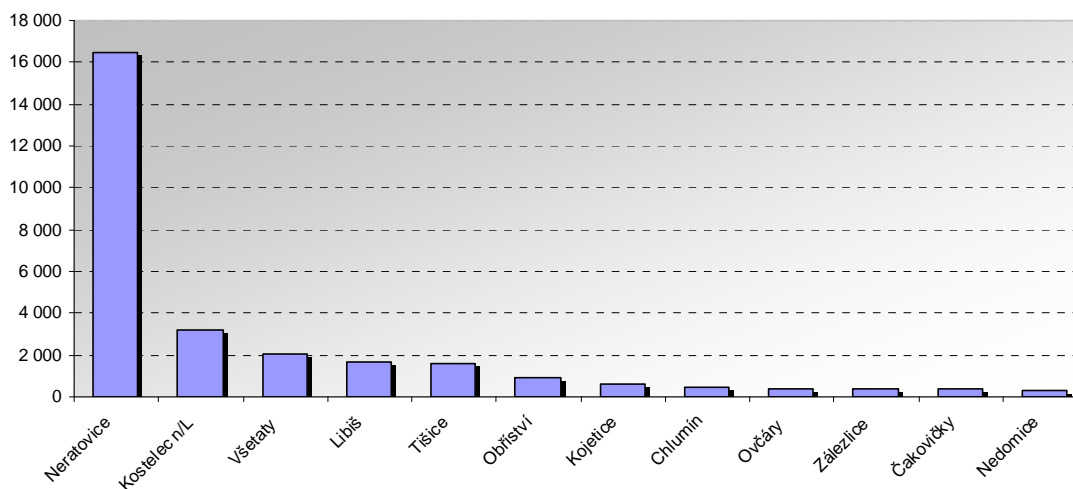
4.2. Současnost

Neratovice mají v současnosti necelých 17 000 obyvatel, zaujímají plochu 2002 ha a patří mezi obce s pověřeným finančním úřadem a s rozšířenou působností. Do správního území patří následující obce:

Obec Libiš, která byla v letech 1950-1990 součástí města Neratovice. V roce 1990 se obec osamostatnila. V obci žije 1881 obyvatel, rozkládá se na území cca 713 ha a disponuje základní občanskou vybaveností: obecní úřad, škola, školka, obchody, hostince, hasičská zbrojnice, knihovna a další.

Dále do správního území patří obec Čakovičky se 437 obyvateli a rozlohou cca 315 ha, Zálezlice se 397 obyvateli a rozlohou 761 ha, Ovčáry se 434 obyvateli a rozlohou 438 ha, Obříství s 930 obyvateli a 1522 ha. Kostelec nad Labem 2950 obyvateli a rozlohou 1556 ha. Chlumín 465 obyvateli a 639 ha, Tišice 1747 obyvateli a 1272 ha. Kojetice 732 obyvateli a 557 ha.

Graf č. 2: Počet obyvatel obcí v působnosti města Neratovice

Zdroj: oficiální web města Neratovice

Neratovice jsou relativně mladým městem, ale disponují také kulturními památkami. Mezi nejznámější patří lobkovický zámek, kostel Nanebevzetí Panny

Marie v Lobkovicích, kostel sv. Vojtěcha a v nedaleké Libiši také kostel sv. Jakuba, který pochází ze 14. století.

Město Neratovice, ale také okolí je spjato s významnými osobnostmi: František Palacký, jehož hrobka se nachází v Lobkovicích, spisovatelka Božena Němcová, hudebník Bedřich Smetana či student Jan Palach.

4.3. Spolana a. s.

Chemický podnik Spolana patří k významným společnostem v českém průmyslu a je neodmyslitelně spojen s městem Neratovice.

Historie této společnosti sahá až do roku 1898, kdy na jejím území vznikl podnik zabývající se výrobou mýdel, svíček, olejů a stearinu. V roce 1905 byla výroba rozšířena o zpracování čistící plynárenské hmoty a čpavkové vody. V roce 1917 byla chemie úplně vytlačena potravinářskou výrobou rakouské společnosti GEC (Grosseinkaufsgesellschaft österreichischer Konsumverreine). [16]

V roce 1939 došlo k odkupu společnosti a vrátil se sem chemický průmysl, rovněž začala výstavba gigantického komplexu. V roce 1947 se v podniku vyrábí viskózní stříž a začíná se s postupným rozšiřováním výroby. Vznikly další provozy na výrobu kliku, tuku, kyseliny chlorovodíkové, pro produkci chloru a hydroxidu sodného.

Od roku 1972 se vybuďovala studie a podnik se postupně přeměňoval v petrochemický komplex. Začala výroba PVC prášku, dále pak granulovaného PVC. Vybudován byl také provoz na výrobu lineárních alfa olefinů, tento provoz byl v roce 2003 zastaven.

V letech 2001-2006 byla Spolana součástí UNIPETROL. V roce 2006 ji poté koupila polská společnost ANWILL SA. V současnosti společnost zaměstnává přibližně 1 000 zaměstnanců, zaujímá plochu 260 ha a zabývá se převážně výrobou pro export, kdy je exportováno okolo 80 % vyrobených produktů.

Mezi hlavní produkty patří:

- NERALIT – polyvinylchlorid (PVC)
- Kaprolaktam

- Hydroxid sodný
- Kyselina sírová a Oleum
- SPOLSAN – průmyslové hnojivo na bázi síranu amonného

Největší hrozby, které tento podnik na své okolí má, se týkají dopadu chemického průmyslu na životní prostředí. Spolana získala logo Responsible Care, rovněž obhájila certifikáty dle ISO 9001/2000 a ISO 14001. Hlavní misí podniku je: „Vyrábět kvalitně, bezpečně, s minimalizací negativních dopadů do životního prostředí“. [16]

4.4. Občanská vybavenost

Neratovice nabízejí pestrou občanskou vybavenost pro své obyvatele. Nachází se zde 6 mateřských školek, 2 základní školy, pro střední vzdělávání jsou zde k dispozici 2 střední odborná učiliště, obchodní akademie a také gymnázium.

O zdraví obyvatelstva pečuje několik lékařů a město disponuje také nemocnicí Almeda a. s., která byla poprvé otevřena v roce 1994. Tato nemocnice je zejména vyhlášená svým porodním oddělením.

K volnočasovým aktivitám slouží městské kino, knihovna, dům dětí a mládeže, plavecký bazén, stadion a další. Pro starší občany je k dispozici Dům kněžny Emy, tedy domov důchodců.

Město rovněž disponuje pestrým výběrem supermarketů a obchodů. Rovněž je zde pošta, městská policie, hasiči a další. Dopravní spojení je zabezpečováno příměstskými dopravními linkami hlavního města Prahy, soukromou dopravní společností Veolia Transport a také železniční dopravou.

4.5. Orgány obce

Dle zákona o obcích si každá obec zřizuje orgány, které využívá k vykonávání svých funkcí. Neratovice mají starostu, radu města, zastupitelstvo města, městský úřad a další orgány. Organizační struktura je znázorněna jako příloha č. 1.

4.5.1. Městský úřad

Městský úřad v Neratovicích sídlí ve dvou budovách. V první budově se nachází vedení úřadu, kancelář úřadu, finanční odbor, odbor životního prostředí, odbor správy majetku, stavební odbor a městská policie.

Ve druhé budově, která se nachází na náměstí, je odbor školství, kultury a sportu, správní odbor, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, odbor dopravy a živnostenský odbor.

4.5.2. Starosta

Funkce starosty spočívá především v reprezentaci města navenek. Stojí v čele rady města a z řad rady města je také volen. Za výkon svého postu je odpovědný zastupitelstvu.

Mezi hlavní činnosti starosty patří různé druhy odpovědnosti: včasné objednání kontroly na hospodaření města za uplynulé období, informování obyvatel o činnosti města. Dále svolává zasedání zastupitelstva a rady města, které také řídí, a podepisuje záznamy z jednání. Také podepisuje právní předpisy města a vykonává další činnosti, které vyplývají ze Zákona o obcích a dalších zákonů.

4.5.3. Rada města

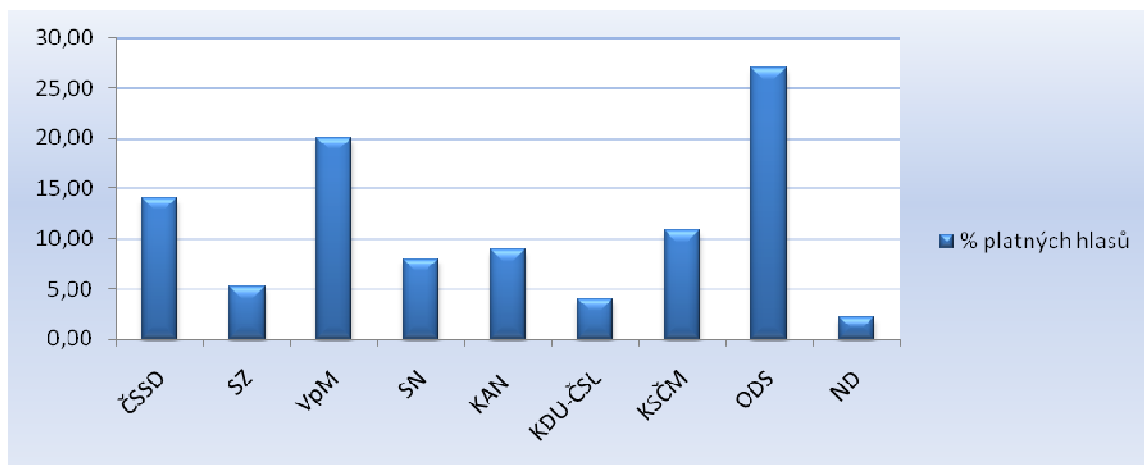
Rada města je výkonným orgánem obce a je odpovědná za svou činnost zastupitelstvu města. Je tvořena starostou, místostarostou a dalšími členy, kteří jsou voleni ze zastupitelstva. Celkově má rada města 7 členů.

Schází se k jednání dle potřeby a tato jednání jsou neveřejná. Usnášeníschopná je v případě přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů. Mezi hlavní činnosti rady patří příprava návrhů na jednání zastupitelstva, zabezpečuje hospodaření města dle schváleného rozpočtu, vydává nařízení obce, stanovuje a rozděluje pravomoci v obecním úřadě, zřizuje či naopak ruší komise dle potřeby a další.

4.5.4. Zastupitelstvo města

Zastupitelstvo města má v současnosti 21 členů, v grafu č. 3 je znázorněno politické složení zastupitelstva dle posledních voleb do zastupitelstva, které probíhaly 20.-21.10.2006.

Graf č. 3: Výsledky voleb do zastupitelstva města v roce 2006 (v %)

Zdroj: oficiální web města Neratovice

Mezi hlavní činnosti zastupitelstva patří schvalování rozpočtu a závěrečného účtu města, schvalování programů na rozvoj obce, vydávání obecně závazných vyhlášek obce, zřizování a rušení výborů a obecní policie. Ze svých řad volí starostu, místostarostu a další členy rady města.

Jednání zastupitelstva jsou veřejně přístupná. Schází se nejméně jednou za 3 měsíce. Z každého jednání je vyhotoven zápis, který je rovněž veřejně přístupný.

4.5.5. Další orgány

Zastupitelstvo obce dále zřídilo výbory, a to výbor finanční, kontrolní a osadní výbor Mlékojedy. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s financemi a majetkem města Neratovice a plní úkoly, kterými ho pověřilo zastupitelstvo. V současnosti má 6 členů.

Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady města, kontroluje dodržování právních předpisů. O kontrolách vyhotovuje zápis, který obsahuje mimo jiné i návrhy opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Tento zápis dále předkládá zastupitelstvu. Má 5 členů.

Osadní výbor Mlékojedy je pouze tříčlenný. Hlavním úkolem je předkládání návrhů, které se týkají rozvoje části obce a rozpočtu obce.

Obec dále zřídila také 6 komisí, které slouží zejména jako poradní a iniciativní orgány. Jsou to komise: bytová, stavební, sociální, pro prevenci kriminality, Městské nemocnice a redakční rada.

Jako zvláštní orgány obce byly zřízeny také přestupková a povodňová komise.

4.6. Demografie města

Každé město je charakteristické občany, které v daném městě žijí. V následující tabulce č. 4 je znázorněn vývoj počtu obyvatel v Neratovicích.

Tab. č. 4: Vývoj počtu obyvatel od roku 1971

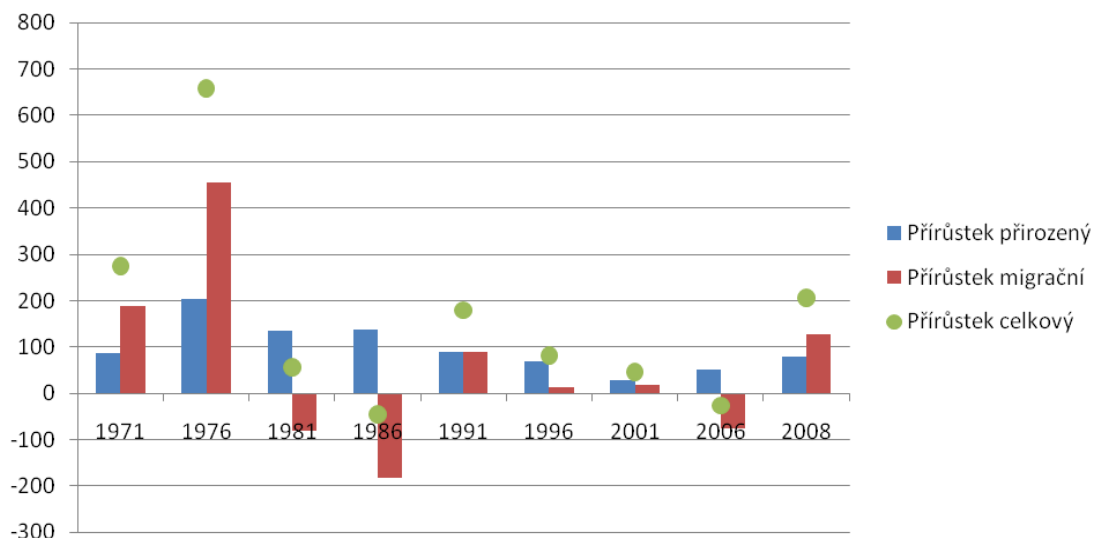
Rok	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
1971	10 810	186	100	450	262	86	188	274	11 084
1976	13 931	343	140	811	356	203	455	658	14 829
1981	16 919	267	131	408	488	136	-80	56	16 975
1986	17 955	280	142	442	625	138	-183	-45	17 910
1991	15 691	225	135	506	417	90	89	179	15 870
1996	16 450	195	125	258	246	70	12	82	16 532
2001	16 318	176	149	400	381	27	19	46	16 364
2006	16 257	184	133	530	607	51	-77	-26	16 231
2008	16 296	220	142	695	567	78	128	206	16 502

Zdroj: ČSÚ

Velký vliv na pohyb obyvatelstva měl především rozvoj chemického podniku Spolana, který svým zaměstnancům nabízel také možnost získání bytu, což lze vyčíst v 70. letech z tabulky č. 4. V tomto období se také zvýšil počet narozených dětí.

V dalších letech nebyly přírůstky tak jasně viditelné, došlo pouze k malému nárůstu populace. Což je znázorněno také v grafu č. 4, který zachycuje vývoj přírůstu obyvatelstva.

Graf. č. 4: Vývoj přírůstu obyvatelstva od roku 1971

Zdroj: ČSÚ

Ke změně počtu obyvatel došlo také připojením či naopak osamostatněním některých obcí. V roce 1976 se k Neratovicím připojily Korycany a počet obyvatel se tak zvýšil o 240 obyvatel. Naopak v roce 1990 se osamostatnila obec Libiš, což se projevilo snížením obyvatel o přibližně 1 700 obyvatel.

5. Hodnocení tvorby a čerpání rozpočtu města Neratovice

5.1. Zhodnocení vývoje celkových příjmů

Každý rozpočet má dvě strany, a to stranu příjmovou a stranu výdajovou. V následující tabulce č. 5 jsou znázorněny jednotlivé příjmy rozpočtu za roky 2003-2009, a to dle druhového třídění.

Největší příjmy tvoří příjmy daňové, které byly průměrně ve výši 149 489 tis. Kč, naproti tomu kapitálové příjmy se na celkových příjmech podílely nejméně, tedy částkou 7 117 tis. Kč. Přijaté dotace byly průběžně ve výši 113 877 tis. Kč a nedaňové příjmy ve výši 8 081 tis. Kč. Celkové průměrné příjmy byly ve výši 278 564 tis. Kč.

Tab. č. 5: Vývoj jednotlivých druhů příjmů za roky 2003 – 2007 (v tis. Kč)

Příjmy	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Celkem
Daňové	119 064	130 767	151 929	150 981	163 606	171 647	158 431	1 046 425
Nedaňové	7 719	7 232	6 320	7 305	9 032	11 066	7 896	56 570
Kapitálové	1 949	1 049	526	4 236	2 383	3 218	36 455	49 816
Přijaté dotace	172 663	154 924	106 470	79 131	98 563	98 152	87 235	797 138
Celkem	301 395	293 972	265 245	241 653	273 584	284 083	290 017	1 949 949

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009, vlastní výpočty

Tabulka č. 6 udává procentní a absolutní změny celkových příjmů za sledované období. V roce 2004 došlo ke snížení celkových příjmů oproti roku předcházejícímu o cca 2,5 %, tedy o 7 423 tis. Kč. Toto snížení bylo vyvoláno zejména snížením přijatých dotací.

Roky 2005 a 2006 se vyznačovaly také snížením celkových příjmů, nejdříve o téměř 10 %, v celkové výši o 28 727 tis. Kč. Poté o dalších 9 %, o 23 592 tis. Kč. Oba poklesy byly způsobeny snížením přijatých dotací.

Další roky 2007 – 2009 už měly rostoucí tendenci. V roce 2007 došlo ke zvýšení příjmů o 13 %, tedy o 31 931 tis. Kč. V roce 2008 o další 3 % a v roce 2009 o 2 %. Tento růst byl způsoben zvláště zvýšením daňových příjmů.

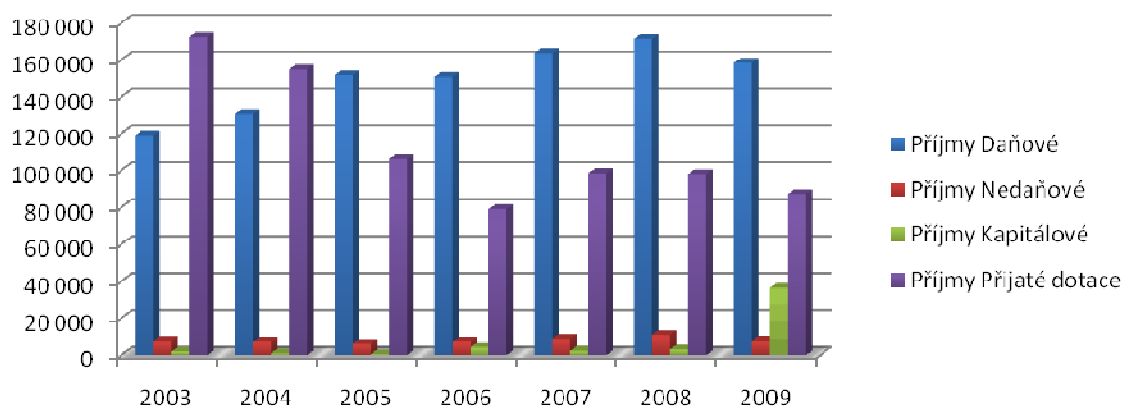
Tab. č. 6: Zhodnocení vývoje celkových příjmů

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Příjmy celkem	301 395	293 972	265 245	241 653	273 584	284 083	290 017
ki' (v %)	-	97,54	90,23	91,11	113,21	103,84	102,09
d1i	-	-7 423	-28 727	-23 592	31 931	10 499	5 934

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009, vlastní výpočty

Na grafu č. 5 jsou pro lepší přehlednost opět znázorněny jednotlivé druhy příjmů. Z grafu je patrný růst daňových příjmů a postupný pokles přijatých dotací. Nedaňové příjmy nejsou vystaveny velkým výkyvům. Velký nárůst je vidět u kapitálových příjmů za rok 2009.

Graf č. 5: Vývoj příjmů dle jednotlivých druhů

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009, vlastní výpočty

V následující části budou zhodnoceny jednotlivé druhy příjmů, tedy příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace.

5.1.1. Zhodnocení daňových příjmů

V tabulce č. 7 je znázorněn vývoj jednotlivých daňových příjmů za sledované období. Mezi daňové příjmy tedy patří daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti, daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů, daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty a daň z nemovitosti.

Tab. č. 7: Vývoj jednotlivých druhů daňových příjmů

Druh daně	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Průměr
DzP FO ze závislé činnosti	23 815	26 031	26 030	27 516	29 511	27 282	27 953	26 877
DzP FO ze SVČ	10 847	12 901	12 901	10 318	11 394	16 265	3 232	11 123
DzP FO z kapitál. výnosů	1 472	1 770	1 770	1 700	1 887	2 269	1 428	1 757
DzP PO	25 403	27 816	27 817	31 483	34 944	38 377	38 503	32 049
DPH	38 277	40 995	40 995	50 822	53 519	59 118	57 934	48 809
Daň z nemovitosti	3 795	3 823	3 572	5 115	4 758	4 741	3 200	4 143
Celkem	103 609	114 471	122 911	130 554	142 164	150 198	136 005	128 559

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

Velikost daňových příjmů město nemůže příliš ovlivnit, jsou dány politikou daného státu. V roce 2004 se podíl daňových příjmů na celkových příjmech podílel téměř 40 %. Tento podíl postupně rostl a svého maxima dosáhl v roce 2006, kdy byl ve výši 62 %. Poté mírně klesal a v roce 2009 se daňové příjmy podílely na celkových příjmech téměř 55 %. Jednoznačně se dá tedy říci, že daňové příjmy tvoří podstatnou část celkových příjmů.

V tabulce č. 8 je zhodnocen vývoj daňových příjmů. Téměř každoročně dochází k nárůstu těchto příjmů. V roce 2004 došlo ke zvýšení o 10 %, tedy 11 703 tis. Kč. V roce 2005 se daňové příjmy zvýšily o 16 %, tedy 21 162 tis. Kč.

V roce 2006 došlo k nepatrnému poklesu, o 0,62 %, což činilo 948 tis. Kč. Roky 2007 a 2008 došlo znovu k růstu. Nejprve o 8 %, 12 625 tis. Kč a poté o dalších 5 %, tedy 8 041 tis. Kč.

K poklesu pak došlo v roce 2009, a to o 7 %, v celkové výši o 13 216 tis. Kč. Toto snížení bylo zaznamenáno u daně z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti.

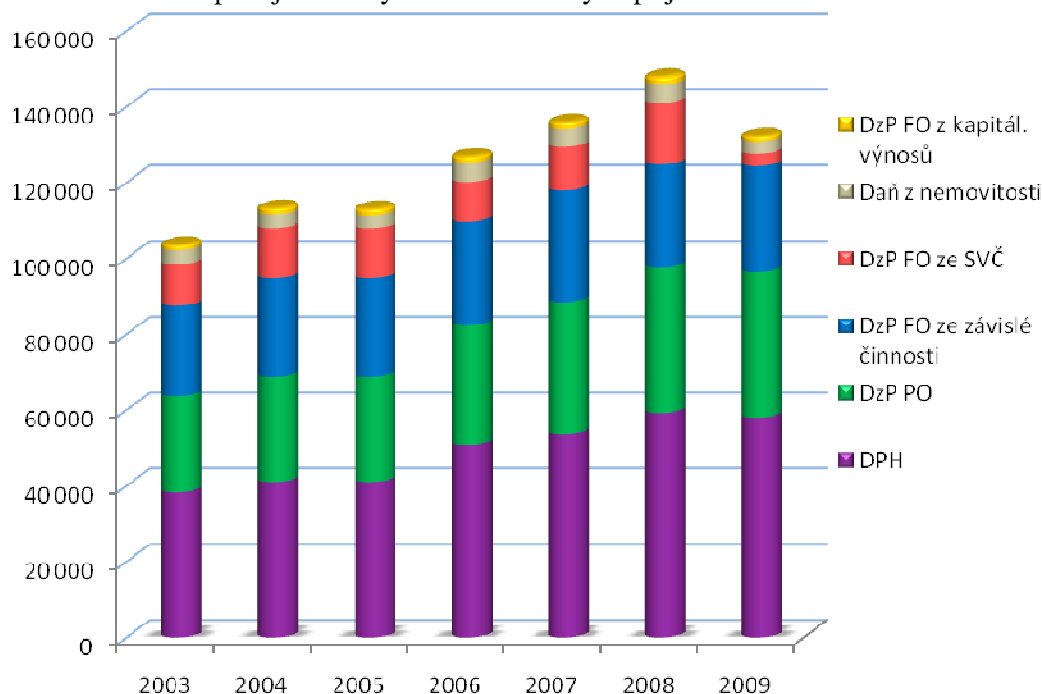
Tab. č. 8: Zhodnocení vývoje daňových příjmů

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy	119 064	130 767	151 929	150 981	163 606	171 647	158 431
% z celk. příjmů	39,50	44,48	57,28	62,48	59,80	60,42	54,63
ki' (v %)	-	109,83	116,18	99,38	108,36	104,91	92,30
dli	-	11 703	21 162	-948	12 625	8 041	-13 216

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

V grafu č. 6 je pak patrné, které daně se nejvíce podílejí na celkových daňových příjmech. Největší částí se na celkovém objemu daňových příjmů podílí DPH. Většími objemy se podílí také daně z příjmů PO a poté daň z příjmů FO ze závislé činnosti. Nejméně se na celkových daňových příjmech podílejí daně z příjmů FO z kapitálových výnosů a daně z nemovitosti.

Graf č. 6: Zastoupení jednotlivých druhů daňových příjmů

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

5.1.2. Zhodnocení nedaňových příjmů

Další součástí příjmů jsou příjmy nedaňové. Sem patří například pokuty, přijaté sankční platby, příjmy z poskytování služeb, přijaté nekapitálové příspěvky, poplatky z hrobových míst, vratky a další.

Nedaňové příjmy se na celkových příjmech podílejí pouze malou částí. V tabulce číslo 9 je znázorněno zastoupení nedaňových příjmů na celkových příjmech. V roce 2003 to byly 2,5 %. Roky 2004 a 2005 měly ještě o něco menší zastoupení

a teprve v roce 2006 došlo k mírnému nárůstu na 3 %. Maximum bylo v roce 2008, kdy se nedaňové příjmy podílely 3,9 %.

V tabulce číslo 9 jsou rovněž zhodnoceny nedaňové příjmy za sledované období. V roce 2003 byly nedaňové příjmy ve výši 7 719 tis. Kč. V letech 2004 a 2005 došlo ke snížení těchto příjmů, a to o 7,5 %, tedy 487 tis. Kč a následně o dalších 12,5 %. V roce 2006 došlo ke zvýšení o 15 %, a v roce 2007 dokonce o dalších 23 % na celkovou hodnotu 9 032 tis. Kč. Tento růst pokračoval také v roce 2008 až na částku 11 066 tis. Kč. V roce 2009 pak došlo opět k poklesu, a to až na částku 7 896 tis. Kč.

Tab. č. 9: Zhodnocení vývoje nedaňových příjmů

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Nedaňové příjmy	7 719	7 232	6 320	7 305	9 032	11 066	7 896
% z celk. příjmů	2,56	2,46	2,38	3,02	3,30	3,90	2,72
ki' (v %)	-	93,69	87,39	115,59	123,64	122,52	71,35
d1i	-	-487	-912	985	1 727	2 034	-3 170

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

5.1.3. Zhodnocení kapitálových příjmů

Kapitálové výdaje jsou tvořeny například příjmy z prodeje akcií, z prodeje pozemků, nemovitého majetku či dary. Na celkových příjmech se podílely nejmenší částí, v rozmezí od 0,5 do 1,5 %, což je patrné z tabulky č. 10.

K velkému navýšení došlo v roce 2009, kdy se výdaje podílely 12,5 %, tedy celkově 36 455 tis. Kč. Toto navýšení bylo způsobeno prodejem nemovitého a movitého majetku města.

Tab. č. 10: Zhodnocení vývoje kapitálových příjmů

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kapitálové příjmy	1 949	1 049	526	4 236	2 383	3 218	36 455
% z celk. příjmů	0,65	0,36	0,20	1,75	0,87	1,13	12,57
ki' (v %)	-	53,82	50,14	805,32	56,26	135,04	1132,85
d1i	-	-900	-523	3 710	-1 853	835	33 237

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

Vývoj kapitálových příjmů byl ve sledovaném období nestálý. Kapitálové příjmy v roce 2004 a 2005 klesaly, a to vždy o téměř 50 %. K mohutnému nárůstu došlo v roce 2006, kdy se příjmy zvýšily o 800 %, což bylo způsobeno finančním darem.

V roce 2007 došlo k dalšímu poklesu, opět téměř o 50 %. V roce 2008 a 2009 pak došlo k dalšímu velkému růstu kapitálových příjmů. Což bylo způsobeno již zmiňovaným prodejem majetku města.

5.1.4. Zhodnocení přijatých dotací

Přijaté dotace tvoří poslední část příjmů města. Do této skupiny příjmů patří například neinvestiční přijaté transfery, různé druhy dotací, příspěvky od obcí a další. Tyto příjmy se v roce 2003 podílely 57 % na celkových příjmech obce. Během sledovaného období došlo ke snížení tohoto podílu a v současnosti se přijaté dotace podílejí přibližně 30 % na celkových příjmech.

Tab. č. 11: Zhodnocení vývoje přijatých dotací

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Přijaté dotace	172 663	154 924	106 470	79 131	98 563	98 152	87 235
% z celk. příjmů	57,29	52,70	40,14	32,75	36,03	34,55	30,08
ki' (v %)	-	89,73	68,72	74,32	124,56	99,58	88,88
d1i	-	-17 739	-48 454	-27 339	19 432	-411	-10 917

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

V tabulce č. 11 je dále znázorněn vývoj těchto dotací. V roce 2003 byly dotace ve výši 172 663 tis. Kč. V dalších letech došlo ke snížení, nejprve o 10 %, poté o 30 % a v roce 2006 o 25 %. K nárůstu došlo až v roce 2007, kdy došlo ke zvýšení o 24 % na celkových 98 563 tis. Kč. Velká část těchto dotací plynula do odboru sociálních věcí a zdravotnictví, zejména na dotaci sociální péče a hmotnou nouzi.

V dalším roce došlo k mírnému snížení těchto dotací o 0,5 %, tedy o 411 tis. Kč. V roce 2009 došlo pak k dalšímu snížení dotací, o 11 %, tedy celkově o 10 917 tis. Kč. Největší část těchto dotací jde opět do odboru sociálních věcí a zdravotnictví.

5.1.5. Míra soběstačnosti obce

Dle předchozího zhodnocení je jasné, že obce získávají hlavní část svých příjmů ve formě sdílených daní či dotací. Některé obce však mohou získávat i další příjmy, a to příjmy z vlastní hospodářské činnosti. Obec disponuje majetkem, který může dále využívat a získávat tak dodatečné příjmy pro plnění svých základních funkcí.

Město Neratovice získává část svých příjmů z pronájmu nebytových prostorů, bytů, pozemků, garáží. Velkou výhodou je vlastnictví kulturního domu, ve kterém jsou k dispozici velké sály, kina a galerie. A právě pronájem těchto prostor přináší městu největší výnosy.

Tab. č. 12: Výpočet míry soběstačnosti města Neratovice

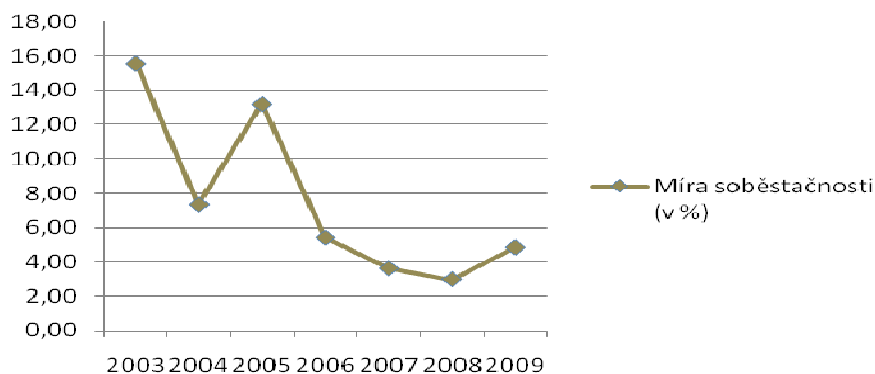
Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Průměr
Vlastní příjmy	46 925	21 575	35 000	13 055	9 884	8 445	13 999	21 269
Celkové příjmy	301 395	293 972	265 245	241 653	273 584	284 083	290 017	278 564
Míra soběstačnosti (v %)	15,57	7,34	13,20	5,40	3,61	2,97	4,83	7,56

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009, vlastní výpočty

V tabulce číslo 12 znázorněn výpočet míry soběstačnosti města Neratovice. Příjmy města nejsou příliš vysoké a dle výsledků je jasné, že by bez systému sdílených daní a poskytovaných dotací nemohlo dlouho existovat.

V grafu číslo 7 je pak znázorněn vývoj soběstačnosti města. V roce 2003 by město bylo schopné financovat 15,5 % svých celkových příjmů, zatímco v roce 2009 už pouhých 5 %. Dochází tedy ke snižování míry soběstačnosti.

Graf č. 7: Vývoj míry soběstačnosti města Neratovice

Zdroj: vlastní výpočty

5.2. Zhodnocení vývoje výdajů

Protiváhou příjmů v rozpočtu města jsou výdaje. Jsou to finanční prostředky, které město vynakládá pro „blaho“ svých občanů. V tabulce č. 13 jsou znázorněny jednotlivé výdaje za sledované období.

Tab. č. 13: Vývoj běžných a kapitálových výdajů za období 2003 – 2007 (v tis. Kč)

Výdaje	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Celkem
Běžné	265 757	253 028	202 729	236 578	218 031	231 083	283 516	1 690 722
Kapitálové	34 137	32 324	21 755	53 619	60 255	46 196	59 328	307 614
Celkem	299 894	285 352	224 484	290 197	278 286	277 279	342 844	1 998 336

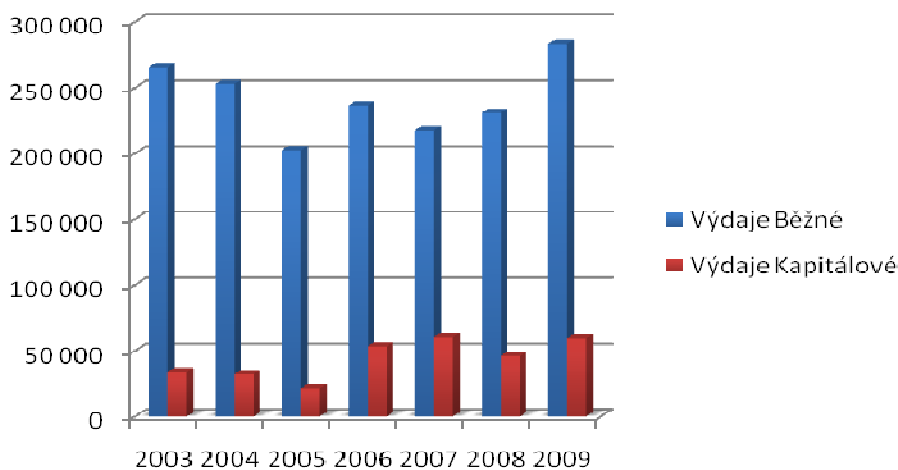
Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

Základní členění výdajů je na výdaje běžné a kapitálové. V grafu č. 8 jsou tyto hlavní druhy výdajů znázorněny. Z grafu je patrné, že běžné výdaje se na celkových výdajích podílejí větší částí.

Mezi běžné výdaje patří takové výdaje, které se každoročně opakují. Lze je tedy poměrně dobře naplánovat. Jde například o financování škol ve městě, městského úřadu, městské policie, domova důchodců a dalších.

Naopak mezi kapitálové výdaje můžeme zahrnout investice na rekonstrukce, účelové dotace

Graf č. 8: Vývoj běžných a kapitálových výdajů města Neratovice

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

Tab. č. 14: Zhodnocení celkových výdajů za roky 2003 – 2009 (v tis. Kč)

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Celkové výdaje	299 894	285 352	224 484	290 197	278 286	277 279	342 844
ki' (v%)	-	95,15	78,67	129,27	95,90	99,64	123,65
d1i	-	-14 542	-60 868	65 713	-11 911	-1 007	65 565

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

V tabulce č. 14 jsou zhodnoceny celkové výdaje za sledované období. V roce 2003 byly celkové výdaje ve výši 299 894 tis. Kč. V dalším roce došlo ke snížení výdajů o cca 5 %, tedy o 14 542 tis. Kč. Následující rok se výdaje opět snížili, tentokrát o 21 %, na celkovou výši 224 484 tis. Kč.

K nárůstu došlo opět v roce 2006, kdy se výdaje zvýšily téměř o 30 %, tedy o 65 713 tis. Kč. V dalších dvou letech došlo opět k mírnému snížení celkových výdajů. Nejprve výdaje klesly o 4 % a v dalším roce o 0,5 %.

Větší nárůst zaznamenal rok 2009, kdy se výdaje zvýšily o 23,5 %, tedy celkově na 342 844 tis. Kč.

5.2.1. Zhodnocení běžných výdajů

Tab. č. 15: Zhodnocení běžných výdajů za roky 2003 – 2009

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Běžné výdaje	265 757	253 028	202 729	236 578	218 031	231 083	283 516
% z celk. výdajů	88,62	88,67	90,31	81,52	78,35	83,34	82,70
ki' (v%)	-	95,21	80,12	116,70	92,16	105,99	122,69
d1i	-	-12 729	-50 299	33 849	-18 547	13 052	52 433

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

V tabulce číslo 15 je zhodnocen vývoj běžných výdajů. Rovněž je zde zachycen % podíl na celkových výdajích. V roce 2003 se běžné výdaje podílely 88 % na celkových výdajích. V dalších letech byl tento podíl přibližně stejný, kdy se pohyboval v rozmezí 80 – 90 %. Ke snížení došlo v roce 2007, což bylo způsobeno celkovým snížením výdajů a nárůstem výdajů kapitálových.

Nejnižší výdaje byly v roce 2005, kdy došlo ke snížení oproti předchozímu roku o 20 %, na celkovou částku 202 729 tis. Kč. Největší běžné výdaje byly v roce 2009, kdy narostly o 22 %, tedy o 52 433 tis. Kč.

5.2.2. Zhodnocení kapitálových výdajů

Tab. č. 16: Zhodnocení kapitálových výdajů za roky 2003 – 2009

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kapitálové výdaje	34 137	32 324	21 755	53 619	60 255	46 196	59 328
% z celk. výdajů	11,38	11,33	9,69	18,48	21,65	16,66	17,30
ki' (v %)	-	94,69	67,30	246,47	112,38	76,67	128,43
d1i	-	-1 813	-10 569	31 864	6 636	-14 059	13 132

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

V tabulce číslo 16 je znázorněn vývoj kapitálových výdajů a je zde rovněž jeho zhodnocení. Podíl na celkových výdajích se pohybuje v rozmezí 11 – 18 %. Nejnižší podíl byl v roce 2005, pouhých 9,7 %. Tento pokles byl dán malým počtem investičních záměrů ve městě

Naopak největší podíl měly v roce 2007, kdy tvořily 21,5 % celkových výdajů. Tento nárůst byl způsoben investicemi na rekonstrukce a revitalizace města. V následujícím roce došlo k poklesu téměř o 25 % a pak k opětovnému nárůstu v roce příštím.

5.2.3. Výdaje dle jednotlivých odborů

Město Neratovice využívá pro přehlednost a lepší plánování rozdělení dle jednotlivých odborů.

Tab. č. 17: Vývoj výdajů jednotlivých odborů za roky 2003 – 2009 (v tis. Kč)

Odbor	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Celkem	Průměr
Finanční odbor	33 662	24 902	11 006	33 656	10 440	6 265	42 895	162 826	23 261
Správy majetku	41 769	43 021	50 819	52 284	57 936	56 724	59 350	361 903	51 700
Odbor školství, kultury a sportu	86 657	86 691	25 357	26 051	28 609	30 780	35 118	319 263	45 609
Sociálních věcí	41 725	44 526	43 540	50 723	58 879	66 080	70 276	375 749	53 678
Kancelář úřadu	60 913	55 916	61 081	66 384	66 821	71 827	77 027	459 969	65 710
Životního prostředí	0	186	150	315	212	247	350	1 460	243
Odbor dopravy	0	0	192	80	44	63	120	499	100
Stavební odbor	35 168	23 817	30 659	60 687	52 869	43 628	55 997	302 825	43 261
Výdaje fondů	0	6 293	1 680	7	2 476	1 664	1 701	13 821	2 304
Celkem	299 894	285 352	224 484	290 187	278 286	277 278	342 834	1 998 315	333 053

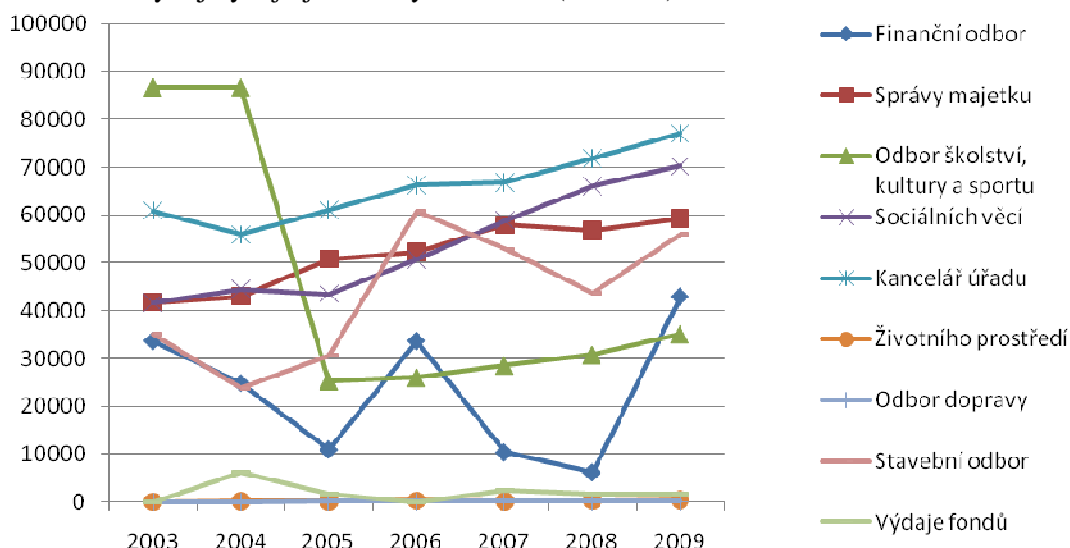
Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

V tabulce č. 17 jsou uvedeny hlavní odbory, které se nejvíce podílejí na jednotlivých výdajích za sledované období. V grafu č. 9 je pak znázorněn vývoj výdajů jednotlivých odborů.

Z grafu je patrné, že v roce 2003 se na celkových výdajích nejvíce podílel odbor školství, kultury a sportu, v celkové hodnotě 86 000 tis. Kč. Druhé největší výdaje měla kancelář úřadu. Tyto finanční prostředky byly určeny na financování městského úřadu, zvláště pak příjmů zaměstnanců. Právě růst mezd je hlavním důvodem, že kancelář úřadu měla od roku 2005 nejvyšší výdaje.

Naopak nejnižší výdaje má odbor dopravy a výdaje fondů.

Graf č. 9: Vývoj výdajů jednotlivých odborů (v tis. Kč)

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

Finanční odbor

Výdaje finančního odboru tvoří zvláště dotace, které byly použity na financování veřejného dopravního stacionáře, denního stacionáře, farní charity či provozování zdravotnictví.

Z grafu č. 9 je patrná klesající tendence těchto výdajů. Ke zvýšení došlo v roce 2006, kdy výdaje byly v celkové výši 33 000 tis. Kč. Tento nárůst byl způsoben dotacemi pro nemocnici Almeda, dopravu a dalšími dotacemi pro město.

V dalších letech došlo ke snížení výdajů, které byly v roce 2008 nejnižší za celé sledované období, v celkové výši 6 000 tis. Kč. K růstu došlo opět v roce 2009, kdy došlo k financování projektů, které budou později čerpány z fondů EU.

Odbor správy majetku

Výdaje tohoto odboru jsou zpravidla tvořeny sběrem a svozem komunálního odpadu, péčí o vzhled obce a veřejnou zeleň, správou sportovišť v majetku obce, údržbou silnic či nebytovým hospodářstvím.

Z grafu č. 9 je patrný stabilní vývoj těchto výdajů, kdy dochází k rovnoměrnému zvyšování výdajů v jednotlivých letech. Toto zvyšování je dáno postupným zlepšováním a zkvalitňováním prostředí města. Dále také zvyšováním cen u dodavatelů.

Odbor školství kultury a sportu

Tento odbor je zejména zaměřen na poskytování finančních prostředků jednotlivým základním školám, další výdaje jsou na financování mateřských škol, provoz společenského domu a městské knihovny a dalších kulturních zařízení.

V roce 2003 a 2004 byly výdaje tohoto odboru nejvyšší, což bylo způsobeno výdaji na opravy základních škol. V roce 2005 došlo ke snížení výdajů na 25 000 tis. Kč. Tento pokles byl způsoben zejména dokončením oprav z předchozích let. Od roku 2005 lze vysledovat mírný zvyšující se trend těchto výdajů. Což je způsobeno vývojem cen na trhu či zvyšováním mezd.

Odbor sociálních věcí

Odbor sociálních věcí využívá výdaje zvláště na sociální dávky, které tvoří přibližně 50 % celkových výdajů. Mimo jiné využívá finance na pečovatelskou službu, domov důchodců a ostatní zdravotnická zařízení.

Rovněž u výdajů tohoto odboru lze vysledovat zvyšující se trend. V roce 2003 byly výdaje ve výši cca 40 000 tis. Kč a v průběhu sledovaného období docházelo k růstům. V roce 2009 výdaje činily již 70 000 tis. Kč. Tento vývoj je zcela očekávaný

a je velice úzce spojen se stárnutím obyvatelstva. Dá se také očekávat, že výdaje tohoto odboru budou i nadále růst, stejně tak jako počet obyvatel v důchodovém věku.

Kancelář úřadu

Výdaje kanceláře úřadu jsou hlavně používány na financování městského úřadu, zvláště pak mezd zaměstnanců. Další výdaje plynou na financování zastupitelských orgánů, městské policie či do sociálních fondů.

Vývoj má opět zvyšující se trend. V roce 2003 tvořily výdaje na tento odbor 60 000 tis. Kč. V dalším roce došlo k menšímu snížení těchto výdajů, což bylo způsobeno snížením výdajů na financování městského úřadu. Od roku 2005 výdaje opět lineárně rostou a stávají se nejvíce finančně náročným odborem.

Roku 2009 pak výdaje činily téměř 80 000 tis. Kč.

Stavební odbor

Stavební odbor využívá finanční prostředky zvláště na rekonstrukce a na financování plánovaných investic.

V roce 2003 byly výdaje tohoto odboru ve výši 35 000 tis. Kč. Tato částka byla využita zvláště na rekonstrukci ulice 28. října a dále na rekonstrukci domu kultury na jednotlivé byty. V roce 2004 a 2005 došlo k mírnému snížení výdajů, což bylo způsobeno dokončením plánovaných rekonstrukcí.

V roce 2006 se výdaje zvýšily na 60 000 tis. Kč. Tento nárůst byl způsoben rekonstrukcí silnic a také zateplením domů ve vlastnictví obce.

Výdaje od roku 2007 do roku 2009 mají kolísavý charakter, ale vždy se pohybují okolo 50 000 tis. Kč. Finanční prostředky jsou použity na opravy domů, kdy dochází k zateplování, výměně vnějšího pláště a také opravou silnic a chodníků.

Mezi další odbory patří odbor dopravy, který výdaje používá na financování znaleckých posudků. Dále výdajový fond, který měl nejvyšší výdaje v roce 2003. Tato skutečnost byla způsobena záplavami v roce 2002, kdy následující rok byly finanční

prostředky věnovány zvláště do fondu bydlení. Odbor životního prostředí využívá finanční prostředky na dekontaminace půd, čištění podzemních vod a dále na odborné konzultace a rozborů.

5.3. Výsledek hospodaření města

Každá obec sestavuje na další období rozpočet, který je plánován takovým způsobem, aby příjmy dostatečně pokryly výdaje. Zároveň je dobré, pokud město hospodaří s kladným výsledkem.

V následující tabulce číslo 18 jsou jednotlivé příjmy a výdaje za sledované období a rovněž je zde znázorněno saldo. Saldo je vypočteno jako rozdíl příjmů a výdajů, které se v daném roce uskutečnily.

Tab. č.18 Vývoj hospodaření města v letech 2003-2009 (v tis. Kč)

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Průměr
Příjmy	Daňové	119 064	130 767	151 929	150 981	163 606	171 647	158 431	149 489
	Nedaňové	7 719	7 232	6 320	7 305	9 032	11 066	7 896	8 081
	Kapitálové	1 949	1 049	526	4 236	2 383	3 218	36 455	7 117
	Přijaté dotace	172 663	154 924	106 470	79 131	98 563	98 152	87 235	113 877
Příjmy celkem		301 395	293 972	265 245	241 653	273 584	284 083	290 017	278 564
Výdaje	Běžné	265 757	253 028	202 729	236 578	218 031	231 083	283 516	241 532
	Kapitálové	34 137	32 324	21 755	53 619	60 255	46 196	59 328	43 945
Výdaje celkem		299 894	285 352	224 484	290 197	278 286	277 279	342 844	285 477
Saldo		1 501	8 620	40 761	-48 544	-4 702	6 804	-52 827	-6 912

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

Z tabulky je zřejmé, že město Neratovice se snaží hospodařit s kladným saldem. Za sledované období výsledek hospodaření skončil většinou kladně, avšak v průměru bylo hospodaření zakončeno se ztrátou.

V letech 2003 – 2005 město mělo kladné saldo hospodaření. Výdaje byly využity do výše příjmů. Vyšší kladné hospodaření bylo zaznamenáno v roce 2005. Příjmy v tomto roce sice narostly, ale hlavním důvodem kladného výsledku hospodaření bylo snížení výdajů. K tomuto snížení došlo díky dokončení několika investic, které probíhaly již minulé roky.

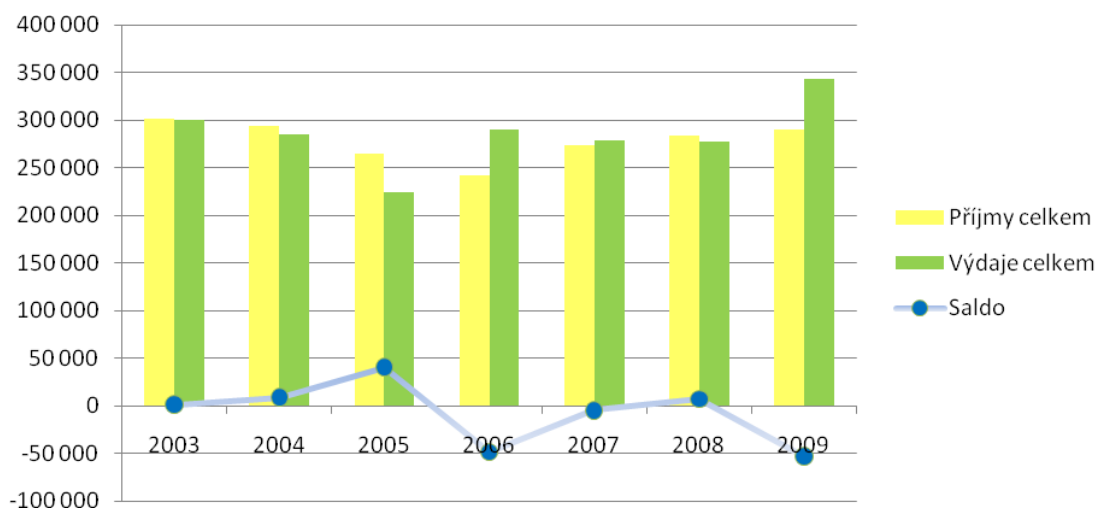
V roce 2006 došlo k prvnímu zápornému výsledku hospodaření. Příčinou bylo snížení příjmů, zejména přijatých dotací. Na druhé straně došlo ke zvýšení výdajů, a to zvláště výdajů kapitálových. Opět se začaly financovat dlouhodobé investiční projekty a město začalo s další vlnou rekonstrukcí.

V roce 2007 byl výsledek hospodaření opět záporný. Avšak oproti předcházejícímu roku došlo ke zmenšení tohoto rozdílu přibližně o 44 000 tis. Kč. Poté v roce 2008 město mělo kladný výsledek hospodaření, kdy se výdaje podařilo udržet pod příjmy.

V roce 2009 však opět došlo k zápornému saldu. Tento výsledek hospodaření byl nejhorším za celé sledované období, a to v celkové výši 52 000 tis. Kč. K tomuto propadu došlo zvláště z důvodu vyšších běžných výdajů. Z hlediska jednotlivých odborů šlo o výdaje finančního odboru. Jak již bylo řečeno výše, šlo o finance na projekty, které budou dotovány z fondů EU.

V následujícím grafu č. 10 je znázorněn vývoj jednotlivých příjmů a výdajů v daném roce a následné saldo, které z těchto ukazatelů vyplývá.

Graf č. 10: Vývoj příjmů, výdajů a salda hospodaření (v tis. Kč)

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009

5.3.1. Příjmy a výdaje na jednoho obyvatele

Základní charakteristikou obce jsou obyvatelé. Díky občanům město získává finanční prostředky ze státního rozpočtu a naopak vynakládá získané prostředky na zlepšování kvality života ve městě.

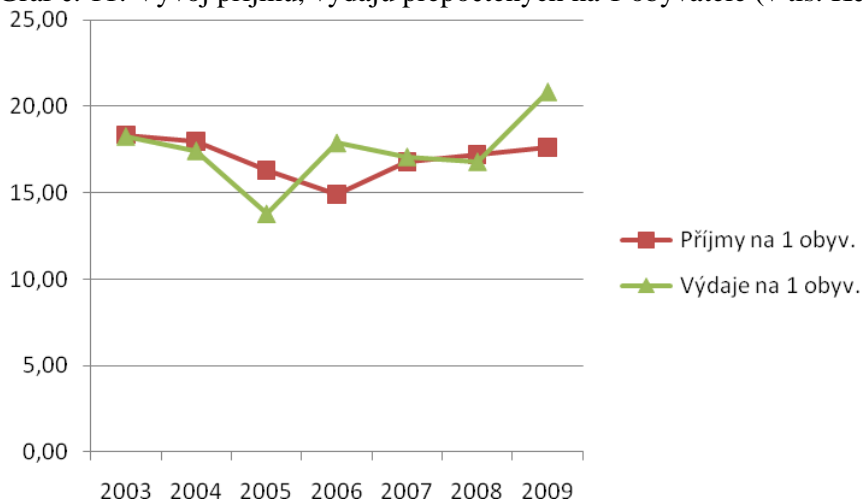
Tab. č.19 Příjmy a výdaje přepočtené na 1 obyvatele

Rok	Příjmy	Výdaje	Obyv.	Příjmy na 1 obyv.	Výdaje na 1 obyv.
2003	301395	299894	16427	18,35	18,26
2004	293972	285352	16372	17,96	17,43
2005	265245	224484	16257	16,32	13,81
2006	241653	290197	16231	14,89	17,88
2007	273584	278286	16296	16,79	17,08
2008	284083	277279	16502	17,22	16,80
2009	290017	342844	16474	17,60	20,81

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009, vlastní výpočty

Každá obec má určitý rozpočet a přepočet na jednoho obyvatele pomáhá vytvořit lepší obraz o hospodaření města. V tabulce č. 19 jsou vypočítány hodnoty příjmů a výdajů. Vývoj těchto ukazatelů je dále znázorněn v grafu č. 11.

Graf č. 11: Vývoj příjmů, výdajů přepočtených na 1 obyvatele (v tis. Kč)

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009, vlastní výpočty

Z grafu je patrné, že příjmy a výdaje na 1 obyvatele nejsou vystaveny velkým výkyvům. Jak je vidět, v roce 2003 byly příjmy a výdaje téměř vyrovnané. V roce 2004 byly příjmy o něco vyšší, stejně tak i v roce 2005. V tomto roce byly výdaje na 1 obyvatele nejmenší za celé sledované období.

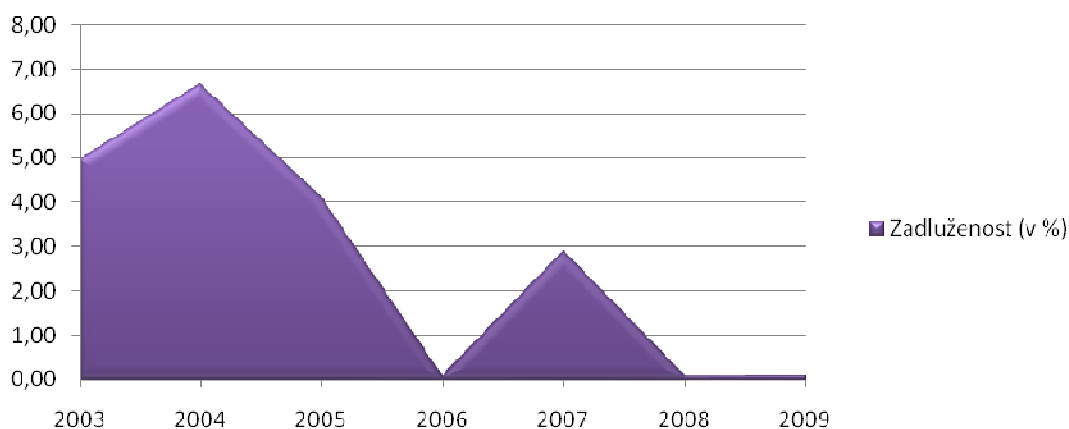
V roce 2006 došlo k převýšení výdajů nad příjmy, což bylo způsobeno také záporným saldem hospodaření podniku. V tomto roce byly také nejnižší příjmy na 1 obyvatele za sledované období. V roce 2007 došlo ke snížení rozdílu mezi příjmy a výdaji, ale ještě byly výdaje vyšší.

Rok 2008 je zajímavý tím, že došlo ke zvýšení počtu obyvatel, přibližně o 200 obyvatel. Přesto v tomto roce jsou příjmy na 1 obyvatele vyšší než vynaložené výdaje. V roce 2009 byly výdaje opět vyšší, což bylo způsobeno také záporným saldem hospodaření města.

5.3.2. Dluhová služba

Dluhová služba je ukazatel, který nám udává zadluženost dané obce. Počítá se dle tabulky č. 1, kdy se porovnává dluhová služba s dluhovou základnou. Dluhovou službu tvoří splátky jistin, leasingu a úroky, zatímco dluhová základna je tvořena daňovými a nedaňovými příjmy a přijatými dotacemi.

Graf č. 12: Vývoj zadluženosti obce v %

Zdroj: výkazy hospodaření města Neratovice 2003-2009, vlastní výpočty

V grafu č. 12 je znázorněn vývoj zadluženosti obce Neratovice za sledované období. Je patrné, že město Neratovice se snaží hospodařit a vydávat finanční prostředky do takové výše, aby nebylo zapotřebí získávat cizí kapitál.

Mezi roky 2003 – 2006 byla zadluženost v rozmezí 4 – 6,5 %. Toto zadlužení plynulo z úvěrů, které si město zařídilo. Byly to úvěry na byty, kanceláře a také úvěr na nákup komplexu nemovitostí od Spolany. Tyto úvěry město postupně splácelo a v současnosti již žádné úvěry nemá.

5.3.3. Odhad celkových příjmů a výdajů pro rok 2010

Každé město je povinno sestavovat rozpočtový výhled z toho důvodu, aby si lépe a efektivně naplánovalo budoucí hospodaření. Toto plánování rovněž nabízí možnost získání dotací a uskutečnění dlouho zamýšlených investic.

V následující tabulce č. 20 jsou výpočty pro odhad celkových příjmů v roce 2010. Aby byla zajištěna větší přesnost odhadů, rozšířila jsem časovou řadu o roky 2001 a 2002. Příjmy byly počítány v mil. Kč.

Tab. č. 20: Výpočet odhadu budoucích příjmů v roce 2010

Rok	y_i	t_i	$t_i=0$	t_i^2	$t_i * y_i$	u_i	$y_i - u_i$	$(y_i - u_i)^2$	y_i^2
2001	233,712	1	-4	16	-934,848	261,233	-27,521	757,413	54621,299
2002	267,555	2	-3	9	-802,665	264,014	3,541	12,537	71585,678
2003	301,395	3	-2	4	-602,790	266,795	34,600	1197,144	90838,946
2004	293,972	4	-1	1	-293,972	269,576	24,396	595,151	86419,537
2005	265,245	5	0	0	0,000	272,357	-7,112	50,585	70354,910
2006	241,653	6	1	1	241,653	275,138	-33,485	1121,271	58396,172
2007	273,584	7	2	4	547,168	277,919	-4,335	18,796	74848,205
2008	284,083	8	3	9	852,249	280,700	3,383	11,441	80703,151
2009	290,017	9	4	16	1160,068	283,482	6,535	42,712	84109,860
Celkem	2451,22	45	0	60	166,863	2451,216		3807,051	671877,758

Zdroj: vlastní výpočty

Lineární trendová funkce: $u_i = a_i + b_{i_i}$

$$a = 2451,2/9 = 272,357$$

$$b = 166,863/60 = 2,781$$

trendová funkce: $u_i = 272,357 + 2,781 t_i$

Bodový odhad příjmů: rok 2010 = $t_i = 5$

$$u_i = 272,357 + 2,781 * 5 = \underline{286,262}$$

Dle bodového odhadu se celkové příjmy budou rovnat 286 262 tis. Kč.

Intervalový odhad příjmů:

$$S_{e2} = 3\,807,051/9 = 423,006$$

$$S_y^2 = (671\,877,758/9) - 74\,178,5 = 474,567$$

$$I = \sqrt{1 - (423,006/474,567)} = 0,329\,621$$

$$I^2 = 0,108\,649$$

$$S_y = 21,784\,5$$

$$S_{y_{t+i}} = 21,784\,5 * 1,079\,408 = 23,514\,4$$

$$\Delta = t_{\alpha(n-2)} * S_{y_{t+i}}$$

$$\Delta = 55,611\,647$$

$$\min = 216\,746 ; \max = 327\,969$$

Dle intervalového odhadu budou příjmy ležet v rozmezí od 216 746 tis. Kč do 327 969 tis. Kč.

Tab. č. 21: Výpočet odhadu budoucích výdajů v roce 2010

Rok	Výdaje	t_i	$t_i=0$	t_i^2	$t_i * y_i$	u_i	$y_i - u_i$	$(y_i - u_i)^2$	y_i^2
2001	249,124	1	-4	16	-996,496	257,231	-8,107	65,726	62062,767
2002	274,51	2	-3	9	-823,53	262,978	11,532	132,985	75355,740
2003	299,894	3	-2	4	-599,788	268,725	31,169	971,505	89936,411
2004	285,352	4	-1	1	-285,352	274,472	10,880	118,375	81425,764
2005	224,484	5	0	0	0	280,219	-55,735	3106,378	50393,066
2006	290,197	6	1	1	290,197	285,966	4,231	17,903	84214,299
2007	278,286	7	2	4	556,572	291,713	-13,427	180,278	77443,098
2008	277,279	8	3	9	831,837	297,460	-20,181	407,260	76883,644
2009	342,844	9	4	16	1371,376	303,207	39,637	1571,122	117542,008
Celkem	2521,97	45	0	60	344,816	2521,970		6571,532	715256,798

Zdroj: vlastní výpočty

V tabulce č. 21 jsou dále data pro odhad budoucích výdajů v roce 2010.

Lineární trendová funkce:

$$a = 2\,521,97/9 = 280,219$$

$$b = 344,816/60 = 5,747$$

$$\text{trendová funkce: } \underline{u_i = 280,219 + 5,747 t_i}$$

Bodový odhad výdajů: rok 2010 = $t_i = 5$

$$u_i = 280,219 + 5,747 * 5 = \underline{308,954}$$

Dle bodového odhadu se celkové výdaje budou rovnat 308 954 tis. Kč.

Intervalový odhad výdajů:

$$S_e^2 = 6\,571,532/9 = 730,170$$

$$S_y^2 = (715\,256,798/9) - 78\,522, = 950,352$$

$$I = \sqrt{1 - (730,170/950,352)} = 0,481\,336$$

$$I^2 = 0,231\,684$$

$$S_y = 30,827\,78$$

$$S_{y_{t+i}} = 30,827\,78 * 1,002\,147 = 30,893\,96$$

$$\Delta = t_{\alpha(n-2)} * S_{y_{t+i}}$$

$$\underline{\Delta = 73,064\,22}$$

$$\text{min} = 207\,155 ; \text{max} = 353\,283$$

Dle intervalového odhadu budou výdaje ležet v rozmezí od 207 155 tis. Kč do 353 283tis. Kč.

Tab. č. 22: Srovnání budoucích příjmů a výdajů v roce 2010

Rok 2010	Plán města	Bodový odhad	Intervalový odhad	
			min	max
Příjmy	264 782	286 262	216 746	327 969
Výdaje	341 658	308 954	207 155	353 283
Saldo	-76 876	-22 692	9 591	-25 314

Zdroj: vlastní výpočty

V tabulce č. 22 je srovnání vlastních odhadů budoucích příjmů a výdajů v roce 2010 s rozpočtovým výhledem města Neratovice.

Dle rozpočtového výhledu města se plánují příjmy ve výši 264 782 tis. Kč a výdaje ve výši 341 658 tis. Kč. V případě takového hospodaření by bylo saldo záporné, v celkové výši 76 876 tis. Kč.

V oblasti příjmů město počítá s finančními prostředky ze sdílených daní, kdy se počítá s minimálním nárůstem vypočítaným z minulých let. Naproti tomu u výdajů se počítá s úsporou, která vychází z prodeje teplotrenského zařízení. Dojde k úspoře nákladů s provozem a údržbou.

Velká část výdajů se uvažuje na programy PSER (Program sociálního a ekonomického rozvoje). Pokud by programy byly schváleny a město by dotace získalo, byla by spoluúčast města na financování cca 30 %.

V případě vlastního bodového odhadu vyšlo také záporné saldo hospodaření, v celkové výši 22 692 tis. Kč. Celkové příjmy by byly ve výši 286 262, což je o 21 480 tis. Kč více než plánuje město. Naproti tomu celkové výdaje by byly ve výši 308 954 tis. Kč.

Takové hospodaření by bylo o něco efektivnější, ale nedošlo by k realizaci programů PSER, které městu přinesou větší užitek do budoucnosti.

V případě intervalového odhadu by bylo při dolní hranici saldo hospodaření kladné, v celkové výši 9 591 tis. Kč. Při horní hranici intervalu by rozpočet skončil opět záporně, v celkové výši 25 314 tis. Kč.

6. Závěr

Cílem diplomové práce bylo hodnocení tvorby a čerpání rozpočtu města Neratovice v letech 2003-2009. Rozpočet byl posouzen pomocí zhodnocení vývoje příjmů a výdajů města, zhodnocení celkového hospodaření, soběstačnosti, zadluženosti a přepočtů příjmů a výdajů na 1 obyvatele. Na základě zjištěných informací bylo odhadnuto složení rozpočtu v roce 2010, tedy příjmů a výdajů, a následné porovnání s rozpočtovým výhledem města.

Celkové příjmy za sledované období byly ve výši 1 949 949 tis. Kč. Největší podíl na těchto příjmech měly daňové příjmy, které tvořily přibližně 53 % celkových příjmů. Následovaly přijaté dotace, které se na celkových příjmech podílely přibližně 40 %. Zbýlý podíl si mezi sebe rozdělily nedaňové příjmy s 4,5 % a kapitálové příjmy s 2,5 %.

Největší hodnoty z daňových příjmů byly u daně z přidané hodnoty, průměrně činily za sledované období 48 800 tis. Kč. Poté následovala daň z příjmů právnických osob, jejíž průměrná hodnota za sledované období byla ve výši 32 000 tis. Kč. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti byla průměrně 26 800 tis. Kč. Nejméně se na celkových daňových příjmech podílela daň z kapitálových výnosů, jejíž výše byla průměrně 1 700 tis. Kč.

Příjmy byly dále zhodnoceny pomocí míry soběstačnosti města, která porovnává vlastní příjmy města s celkovými příjmy. Za sledované období příjmy města nebyly příliš vysoké a od roku 2003 vykazovaly pokles, jejich průměrná hodnota byla přibližně 21 000 Kč. Na celkových příjmech se průměrně pohybovaly okolo 7,5 %. Z toho lze tedy usoudit, že pokud by neexistoval systém sdílených daní, tak by obec byla v hlubokém schodku.

Celkové výdaje za sledované roky byly ve výši 1 998 336 tis. Kč. Nejvíce se na celkových výdajích podílely výdaje běžné, tedy takové, které se pravidelně opakují. Jejich průměrný podíl byl ve výši 85 %. Zbýlých 15 % tvořily výdaje kapitálové. Vývoj těchto výdajů byl poměrně rovnoměrný. Výkyvy nastávaly zvláště u kapitálových

výdajů, do kterých byly zahrnovány výdaje dlouhodobějšího charakteru. Tyto výdaje byly také většinou financovány z fondů EU.

Město Neratovice hodnotí své hospodaření zejména po jednotlivých odborech. Toto členění podává jasné informace o finančních tocích a je přehledné pro plánování budoucích příjmů a výdajů, tedy rozpočtového výhledu. V současnosti se hospodaření kontroluje na úrovni 11 odborů.

Nejvýznamnějším a finančně nejnáročnějším je odbor kancelář úřadu, který měl průměrné výdaje ve výši 65 700 tis. Kč, přičemž největší část šla na výplaty zaměstnanců městského úřadu. Druhé nejvyšší průměrné výdaje měl odbor sociálních věcí, s hodnotou 53 600 tis. Kč. Na třetím místě se umístil odbor správy majetku s průměrnými výdaji 51 000 tis. Kč.

Další část diplomové práce je věnována zhodnocení hospodaření města jako celku. Porovnáním příjmů a výdajů vynaložených v jednotlivých letech dochází ke vzniku salda, které může být kladné či záporné. Město Neratovice vykazovalo ze 7 období 4 x kladný výsledek hospodaření. Pokud však hodnoty zprůměrnujeme, zjistíme, že každoroční saldo bylo záporné v hodnotě 6 912 tis. Kč.

Za roky 2003-2005 byly výsledky hospodaření kladné a město každoročně zvyšovalo kladný zůstatek. V roce 2005 bylo saldo 40 761 tis. Kč. Tento výsledek byl dosažen nejen zvýšením daňových příjmů, ale zvláště došlo ke snížení běžných výdajů. Toto snížení bylo způsobeno dokončením rozjednaných investic.

V roce 2006 město vykázalo záporné saldo v celkové výši 48 544 tis. Kč. Tento výsledek byl způsoben snížením příjmů, zvláště přijatých dotací. Na druhé straně došlo ke zvýšení výdajů, běžných i kapitálových. Kapitálové výdaje se zvýšily přibližně o 30 000 tis. Kč, což bylo způsobeno další vlnou dlouhodobých investic.

V roce 2007 bylo saldo opět záporné, ale oproti předchozímu období došlo ke zlepšení o 44 000 tis. Kč. V roce 2008 pak bylo saldo již opět kladné, s výsledkem 6 800 tis. Kč. Rok 2009 skončil se záporným saldem, tentokrát ve výši 52 000 tis. Kč. Tohoto výsledku bylo dosaženo snížením přijatých dotací, ale zvláště zvýšením běžných výdajů, a to až o 50 000 tis. Kč oproti předcházejícímu roku. Tyto běžné

výdaje jsou plánovány na společné financování projektů, na které budou čerpány dotace z EU.

Další zhodnocení příjmů a výdajů bylo dle přepočtu na jednoho obyvatele. Za sledované období byly příjmy na 1 obyvatele většinou vyšší než výdaje. Výše příjmů a výdajů se pohybuje okolo 17 000 tis. na 1 obyvatele. K velkému poklesu výdajů došlo v roce 2005, což bylo způsobeno snížením celkových výdajů.

Zadluženost obce byla v letech 2003-2006 v rozmezí 4-6,5%. Co se zadluženosti týče, je na tom město Neratovice velice dobře. V roce 2008 uhradilo všechny závazky, které mělo a tudíž město nedisponovalo žádnou zadlužeností. Tato situace nabízí možnost získat finanční prostředky v podobě cizího kapitálu a financovat další programy pro rozvoj města.

Na základě zhodnocení příjmů a výdajů došlo k odhadu rozpočtu na rok 2010. Dle bodového odhadu se celkové příjmy budou rovnat 286 262 tis. Kč a výdaje v celkové výši 308 954 tis. Kč. Pokud by příjmy dosáhly těchto hodnot, bylo by saldo hospodaření záporné, ve výši 22 692 tis. Kč.

Dle rozpočtového výhledu města se v roce 2010 počítá s příjmy 264 782 tis. Kč a výdaje ve výši 341 658 tis. Kč. V tomto případě by saldo hospodaření bylo opět záporné, v celkové výši 76 876 tis. Kč. Tohoto výsledku je dosaženo zvýšením výdajů na spolufinancování programů PSER, kdy by se město podílelo 30 % na financování.

Ze zhodnocení hospodaření města vyplynulo, že město se snaží hospodařit takovým způsobem, aby nedocházelo ke zbytečnému zadlužování obce a k dlouhodobému zápornému saldu. Lze tedy říci, že hospodaření je efektivně řízeno a prostředky jsou využívány na správných místech. Velký přínos plyne z členství EU, kdy město má možnost získat finanční prostředky pro další financování rozvoje.

7. Seznam literatury

- [1]HAMERNÍKOVÁ B., *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*, Praha: Eurolex Bohemia, 2000. ISBN 80-902752-3-0.
- [2]KOUDELKA Z., *Průvodce územní samosprávou po 1.1.2003*, Praha: LINDE Praha a.s., 2003. ISBN 80-7201-403-X.
- [3]MELION M., *Finance územních samospráv*, Hradec Králové: Ekonomická a informační agentura, 2000. ISBN 80-85490-79-XS
- [4]Kronika města Neratovice, 2003
- [5]MACHÁČEK O., MAJER F., *Statistika II*, Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981. ISBN
- [6]PAVLÍK M., *Neratovice, tudy šla historie aneb zastav se člověče a zavzpomínej!*, Neratovice: ENVOS, 2003.
- [7]PEKOVÁ J., *Veřejné finance – úvod do problematiky*, Praha: ASPI Publishing, 2008. ISBN 978-80-7357-358-4.
- [8]PEKOVÁ J., *Rozpočet obce a finanční analýza*, Praha: RAABE., 2003, ISBN.
- [9]PPROVAZNÍKOVÁ R., *Financování měst, obcí a regionů*, Praha: GRADA Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [10]vyúčtování hospodaření města za rok 2003
- [11]závěrečný účet města Neratovice za roky 2004 – 2009
- [12]Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje

- [13] www.neratovice.cz – oficiální internetové stránky obce, 15.3.2010
- [14] www.obcemesta.cz – informace o obcích v jednotlivých krajích, 15.3.2010
- [15] www.czso.cz – informace o obcích a okresech, 15.3.2010

[16] www.spolana.cz – informace o chemickém podniku Spolana, 13.3.2010

[17] oficiální weby měst v působnosti města Neratovice

www.libis.cz - 15.3.2010

www.kojetice.cz - 15.3.2010

www.tisice.cz - 15.3.2010

www.ovcary.cz - 15.3.2010

www.cakovicky.cz - 15.3.2010

www.chlumin.cz - 15.3.2010

www.nedomice.cz - 15.3.2010

www.obristvi.cz - 15.3.2010

www.vsetaty-privory.eu - 15.3.2010

www.zalezlice.cz - 15.3.2010

www.kosteclnlab.cz - 15.3.2010

8. Přílohy

Příloha č. 1 – Organizační struktura městského úřadu Neratovice

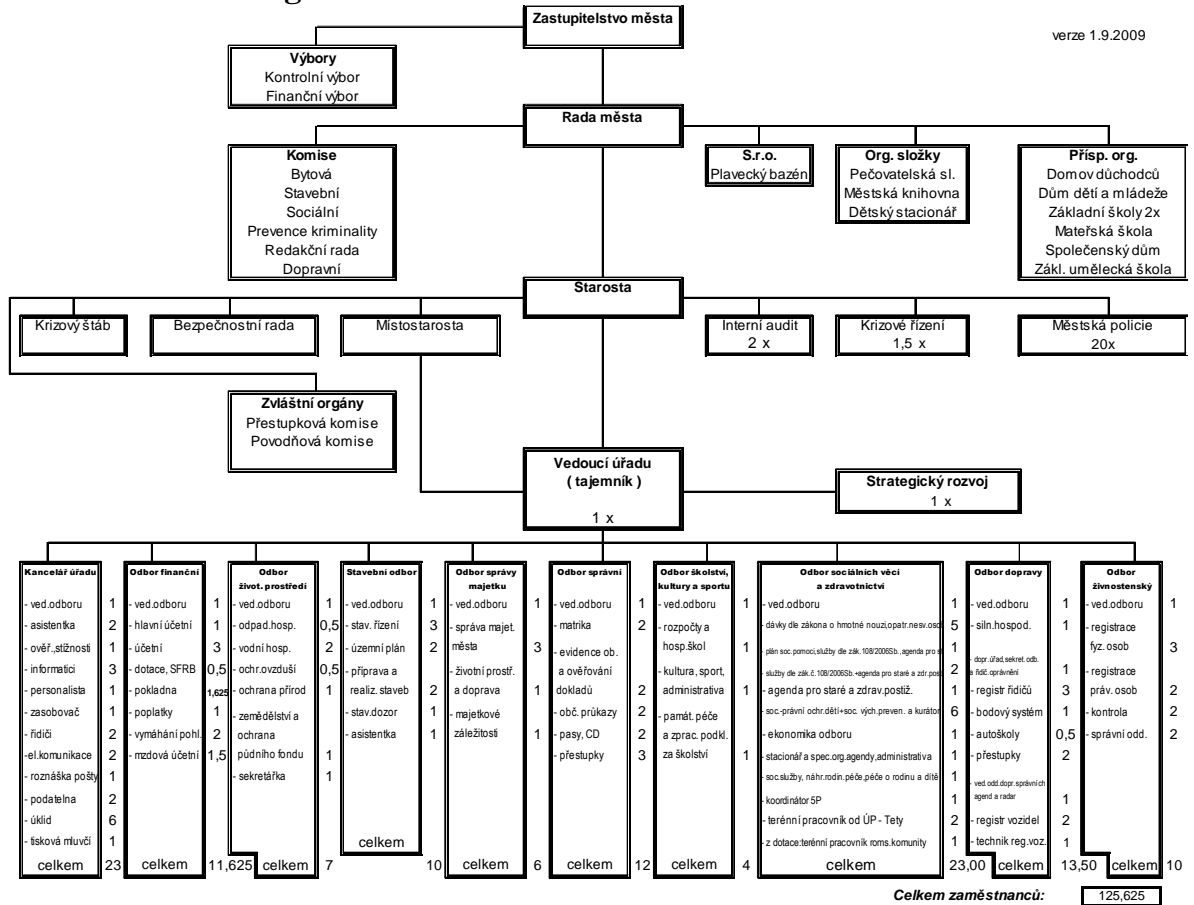
**Příloha č. 2 - Kandidátní listina z posledních voleb do zastupitelstva
v roce 2006**

Příloha č. 3 - Výpočet dluhové služby

Příloha č. 4 – SWOT analýza města Neratovice

Příloha č. 1 - Organizační struktura městského úřadu Neratovice

verze 1.9.2009

Příloha č. 2 - Kandidátní listina z posledních voleb do zastupitelstva v roce 2006

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ dle počtu kandidátů	% platných hlasů	Počet mandátů	Podíly hlasů
	abs.	v %					
<u>1</u> ČSSD	11 194	14,10	21	79 399.00	14,09	3	X
<u>2</u> SZ	4 139	5,21	21	79 399.00	5,21	1	X
<u>3</u> VpM	15 921	20,05	21	79 399.00	20,05	5	X
<u>4</u> SN	6 294	7,93	21	79 399.00	7,92	2	X
<u>5</u> KAN	7 078	8,91	21	79 399.00	8,91	2	X
<u>6</u> KDU-ČSL	3 040	3,83	20	75 618.09	4,02	0	
<u>7</u> KSČM	8 599	10,83	21	79 399.00	10,83	2	X
<u>8</u> ODS	21 437	27,00	21	79 399.00	26,99	6	X
<u>9</u> ND	1 697	2,14	21	79 399.00	2,13	0	

Příloha č. 3 - Výpočet dluhové služby

Položka	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy	119 064	130 767	151 929	150 981	163 606	171 647	158 431
Nedaňové příjmy	7 719	7 232	6 320	7 305	9 032	11 066	7 896
Přijaté dotace - finanční vztah	59 270	62 850	63 428	68 129	25 875	27 571	27 644
Dluhová základna	186 053	200 849	221 677	226 415	198 513	210 284	193 971
Úroky	685	390	364	189	6	0	0
Splátky jistin a dluhopisů	8 538	13 008	8 790	5 771	5 771	208	216
Splátky leasingu	0	0	0	0	0	0	0
Dluhová služba	9 223	13 398	9 154	208	5 777	208	216
Ukazatel dluhové služby	0,04957	0,06671	0,04129	0,00092	0,02910	0,00099	0,00111

Příloha č. 4 – SWOT analýza města Neratovice

PŘEDNOSTI

1. kvalitní komunikační spojení s Prahou (včetně veřejné dopravy)
2. dobrá územně – technická vybavenost (tech. infrastruktura) ve vlastním městě
3. pestrá nabídka příležitostí pro kulturu
4. dostatečná kapacita a kvalita zdravotní péče
5. dostatečná kapacita a kvalita základních a středních škol
6. dostatečná kapacita a kvalita zařízení sociální péče
7. relativně nízké náklady bydlení
8. výkonná správa města

ZÁPORY

1. nepříznivá image města
2. špatná kvalita místních komunikací
3. urbanistická struktura města
4. nízká intenzita bytové výstavby ve městě
5. nedostatek pracovních příležitostí ve městě
6. silná závislost na trhu práce a službách nabízených v Praze
7. nevyhovující územnětechnická vybavenost v místních částech
8. nedostatek nových (připravených) ploch pro výrobu i bydlení
9. nedostatečná kapacita a komplexnost obchodní sítě
10. slabá tradice drobného a středního podnikání

PŘÍLEŽITOSTI

1. růst vzdělanostní úrovně obyvatel města
2. růst počtu pracovních příležitostí pro kvalifikovanou práci
3. efektivní využití stávajícího areálu Spolany pro rozvoj kvalifikované chemie
4. možnost technologického rozvoje u významných průmyslových podniků
5. politický management města
6. posílení centrálních funkcí ve vztahu k zázemí města
7. rozvoj bytové výstavby
8. dynamický rozvoj partnerství soukromého a veřejného sektoru
9. možnosti využití dotací EF a národ. programů

HROZBY

1. zhoršení dopravní dostupnosti Prahy a měst a obcí v okolí města
2. významná rizika z ekologické zátěže
3. stárnutí populace města
4. oslabení identifikace občanů s městem
5. růst podílu společensky problémových a ohrožených skupin a jejich nedostatečná integrace do majoritní společnosti